

ELŐFIZETÉS
 HELYBEN:
 Egy évre 24 korona
 Egy hónapra 2 korona

VIDEKEN:
 Egy évre 28 korona
 Egy hónapra 3 k. 40 f

HIRDETÉSEK:
 2-heteses pontsor egyszer 30 fillér
 minden következőnél 16 fillér

nyitászék 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesület
 vasúti palotájában
 TELEFON-SZÁM: 102

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 33. m.
 TELEFON-SZÁM: 181

Arad, 1908

FELELŐS SZERKESZTŐ
 STAUBER JÓZSEF.

Kedd augusztus 18.

Mal számunk főbb közleményei:

- Vezérolk: „Ausmusterung.”
- Suciu János beszámolója.
- Megdrágnit a föld.
- Szakadás az arad békési lutheránus egyházmegyében
- Malmok kartellje.
- Emberpusztító jégeső.
- Csalás hamis pénzzel.
- Kisasszony fizetni!
- Véres botrány egy négyülésen.
- A pincéháború.
- A doktor ur.
- Főlöleleges állások a városonál.
- Az új pénzügyigazgató hivatalba lépése.
- A hadházi véres éjszaka.
- Kegyelmet oszt a császár.
- Pletykázó apostól.
- Tarkaságok.
- Tárcs: Zsur az Arénában.

„Ausmusterung.”

Arad, augusztus 17.

Aranybojtot kapsz holnap reggel, kedves öcsém, s ettől fogva hadnagy leszel. Születésnapja van legfőbb uradnak, a császárnak, aki ehhez az ünnepséghöz köti pályafutásod kezdetének emlékét.

Tudsz-e ma aludni, a fényes, nagy nap előestéjén? S ha ébren hánykolódsz kiskadét voltodnak utolsó éjszakáján, milyen gondolatok izgatnak? Öröm tombol-e a szívedben, vagy aggodalmak tépik azt? . . .

Tizennégy éves korodban lobbant föl benned a heves vágy: katona leszel. Kissé megijedtünk bizony. Apánk is, én is váltig hajtogattuk: Miért mennél te katonának? Tehetséges, ügyes, szorgalmas fiu vagy. Művelt és produktív polgári pályára termett. Igaz, hogy a hátad nem

görbe, a karod nem gyöngö; de hogy az életrevaló, egészséges emberanyag mind elvonassék a társadalmi termelés, a nemzeti munka nagy műhelyétől, az már igazán abszurd gondolkodás. Meg aztán nemcsak a kárbavesztett képességek miatt aggódtunk, hanem önértetted miatt is, amely oly szépen alakult fiatal lelkedben s amelyet — hátha nem sikerül belőled kirtani és végzetes akadályod lesz pályádon? . . .

De veled bizony nem lehetett beszélni. Amade László dalát mikor énekeltétek a gimnáziumban, kipirult az arcod és tüzsugárakat szórt a szemed. „A szép fényes katonának gyöngyarány élete, csillog-villog mindenfelől jó vitéz fegyvere.” A történelemből sem tanultál egyebet, mint azt, hogy kik tették nevéket halhatatlanná a török és német testek fölprítésével, vitéz kirohanásokkal, öldökléssel, halállal. S mikor ünnepi díszbe öltözött az iskola egy-egy napra, feketében jelentek meg a professzorok, ünneplőben ti, diákok, meg a közönség, — akkor is mivel telt az idő? Énekeltetek véres, vitézi csatákról, szavalt néhány diák csengő kardról, ropogó puskáról, menydörgős ágyuról, patkózó vérről. S előállt egy professzor is, akinek lendületes beszéde után felnőttek és gyermekek egyaránt meg voltak győződve, hogy a hazának, társadalomnak senki sem használ, csak akik kezökben karddal harcolnak érte; föltétlenül győzven és végül lehetőleg meghalván. Mert dicső apánk főlistenek voltak, de mi, késő unokák, akik háborút még nem értünk és sem önként, sem muszájból nem csatáztunk, korcs utódok vagyunk ennél-

fogva. Rut szibarita vázok. Szégyelhetjük magunkat.

Te tulajdonképpen az iskola, a mai nevelés áldozata vagy. Az vitt belé frázisaival abba az iskolába, amely katonává nevel, tagjává annak a dicsőséges gárdának, amelynek legtetefjén maga a császár alakja áll ékességül. Fényes pálya tehát nagyon. Fényesnek láttad már gyermekéveidben, mikor oly csábítóan ragyogtak reád a pomádétól csillogó sárgarézgombok.

Csakhamar rá fogsz jönni, kedves öcsém, hogy az az élet nem fehéreg — sárgaréz . . .

Hazajössz majd szabadságra és észre fogod venni, hogy a magyar anyanyelvemben csodálatosan meggyöngültél. Eszre fogod venni, hogy kis öcséd hazafias leckéi, amiket jelenlétben tanul, mennyire elütnek attól a levegőtől, amelyben élsz. Ezeket tanultad pedig te is valaha. Ezek lelkesítettek téged is a katonai pályára. Most kezded már a kard, de jaj be távol mind az a hazafias cél és eszmény, amelyekért valaha küzdési szerettél volna. Jaj be távol és jaj be — tilos.

A hadsereg, amelynek tagja vagy, az nem magyar. Német sem, az igaz, csak nyelvében. De egyébként az minden ízében a császáré, aki abban az ármádiában keres egy harmóniát. Egy olyan harmóniát, amely tulzengi és tuldörgi a magyar nemzeti gondolatot és érzést, meg nemcsak a magyarét, hanem valamennyi — néptörzsét . . .

Van Európának egy császára, aki arról nevezetes, hogy fölfelé köti a bajuszát és hogy a szárazföldi kontinens legokosabb emberének tartja magát. Ez

Zsur az Arénában.

— *Lecke a művészetéről és a tudományról.* —

Bennünket, polgári sajtót és benneteket, óh legnagyobb részt polgári közönség, alaposan összaszidták a kereskedelmi alkalmazottak rendete tegnapi zsuron. A szocialista poéta megtagadott fölünk minden irodalmat, a feminista apostol minden férfiaságot és mi, a kitartott sajtó és ti, az érzéketlen burzsoá közönség, mégis tapsolva éljenzünk minden szaladalom és guny után. Ez a taps, ez az éljenzés erősen a mellett szól, hogy nem maradtunk olyan messze mindattól, amit Tudomány, Irodalom és Művészet hármasszava alatt hirdettek tegnap az apostolok, mint ahogyan azt Csismadia Sándor mondotta. Ő — teljes őszinteséggel — még a Népszava tárcáitól is megtagadta az irodalmi értéket, mi pedig Fényes Samu szavaival nemcsak az állatokban, hanem még a burzsoá társadalomban is meglátjuk azt az esztétikai értéket, mely óvszásadokon keresztül annyi sok szépet és nagyot alkotott.

Megalkotta például azt a gyönyörű teóriát, amelyet Fényes Samu, a tegnapi zsúr első előadója, a művészetéről elmondott. Darwin apánk bizonyára gyönyörködött volna, ha ilyen lelkes, szépszavú beszédben hallotta volna népszerű-

síteni az ő nehézkes izmusait. A lepkeszárny és a női ruha hasonlata bizony jobban megtanította Arad női közönségét a szép fogal mára, mint a felső leányiskolai poétika gringuságos definíciója. Mikor pedig a jövő művészetéről kezdett beszélni Fényes, akkor mindannyian, akik hallgattuk, vele együtt vágyódtunk a művészet tökéletes felszabadulására, a néplélek igaz megnyilatkozása után, amelyben ők — így hirdette Fényes — rendületlenül, sziklaszilárdan hisznek. Mert volt művészet a múltban is a múlt minden hibái dacára, van művészet a jelenben is a magyar tudományos akadémia minden törekvése és Csismadia Sándor minden kételkedése dacára is és lesz művészet a jövőben is, úgy, ahogy azt Fényes Samu mondotta: szebb, nagyobb, általánosabb, — és nem egyesek, hanem az egész emberiség művészete.

Maga Csismadia Sándor — akarja, vagy nem akarja — nagyon is a jelen művésze. A forrongó, az előretörő jelené, amelyben ő a legforrongóbb osztálynak érzéseit énekli meg — mindnyájunk számára. Mert lehet valakinek a verse jambusokba szedett kommunista kiáltvány, lehet valakinek a költeménye ölelkező rimakba bujtatott agrárprogram, az a vers, az a költemény, ha egyszer rossz, akkor már nem művészet, még csak nem is osztályművészet.

Ha pedig jó és igaz, akkor beszélhet az proletáriátusról, gazdagokról, szegényekről, mégsem a pártirodalomé, hanem az irodalomé. Csismadia versei még piros borítékban is az irodalomé. Ha Gallovich Károly a tegnapi zsuron nemcsak az ügyet szavaltá volna el, hanem Csismadia összes költeményeit, a közönség még akkor sem a szocialistát, hanem a nagystíű, mélyen gondolkodó, emberiesen érő költőt tapsolta volna meg.

Csismadia azonban tegnap mégis „a szocialista irodalomról” tartott előadást. Legalább ezt ad a címül, bár hamar észmerte, hogy pártirodalom nincsen és ő szocialista irodalom alatt az egész emberiség irodalmát érti. Hogy miként, azt humoros, tanulságos és kedves beszélgetés közben magyarázta a hálásan tapsoló közönségnek. Közben egy kicsit politizált, egy kicsit gúnyolódott, de mindig ügyesen, finoman és a közönség hangulata: nagyon jól eltalálva . . .

A két művészeti előadás között Bedy-Schwimmer Riza a nők társadalmi helyzetéről beszélt. Feministáink e legkittünőbb agitátorát már hallottuk Aradon ugyanerről a témáról. Bámulatossan sokoldalú tudását, a maga igazában való rendületlen bizalmát, lelkesedését jelenti, hogy tegnap is új és érdekes tudott lenni. Különösen ilyen volt ott, ahol a női

mondta néhány évvel ezelőtt ujoncaihoz intézett beszédében, hogy az ő katonája még akkor is föltétlen engedelmességgel tartozik, ha azt a parancsot kapja, hogy löjjen az — édes szüleiére! Vigyázz, kedves öcsém, ez a fölfelé álló bajszu császár nagyon imponál ám a lefelé álló bajszuaknak s amit az mond, ezek vagy utánamondják, vagy ha kényelmesek a beszédet betanulni, — utánagondolják.

Az aranybojt elszakít téged ifjúságod álmaitól, hazafias eszményeidtől, elszakít a családodtól, nemzetedtől és elszigetel téged mindattól, amit azon a fényes pályán kerestél.

No, talán még Macedonia. Ebben lehet némi reménységed. Belénozgósitanak majd valamikor kétszerannyi katonát, mint amennyi belefer, a népet vérbeftjtjátok és a nemzeti dicsőség eme diadala után kitűzitek a — feketesárga lobogót. Talán ott vérzel el, — talán visszajössz. S ha visszajössz, elmondhatod majd boldogan: harcoltál a „hazáért“.

F. M.

A választói jog Egy bécsi lap minap közölte a magyar választási jogra vonatkozó törvénytervezetet és jelentette, hogy a király már megadta az előzetes sankciót. Erre vonatkozólag a kormány ma a Magyar Távirati Iroda útján a következő félhivatalos cáfolatot adja ki:

A Neues Wiener Tagblatt egy, a közle ményben meg nem nevezett „beavatott magyar államférfi“ nyilatkozatát közli az általános választójogról. Ez a nyilatkozat, mely a reform részleteit ismerteti, önkényes kombinációkon épül fel és a tartalma sem felel meg a belügy-miniszter reformtervezetének.

A közös költségvetés. Bécsből táviratoznak: Holnap a Aerenthal báró külügyminiszter elnöklésével közös miniszteri értekezlet lesz, amelyen véglegesen megállapítják a szeptemberi delegáció elé kerülő közösügyi költségvetést.

munka alacsony értékelését, a női egyéniiség lenyomását dokumentálta a monumentális bren desévi budapesti postahivatal példájával. A férfival egyazon munka — kevesebb fizetésel, ugyanaz a felelősség — kevesebb joggal, de elegendő ruházattal — a külföld előtti tisztelet kedvéért. A nő — ugymond — sohasem egyén, hanem mindig csak egy férfinak — valakié. Legébbnyire a rabja...

Hogy ezen a rabságon csak — vagy első sorban — politikai felszabadítással lehetne segíteni: erről lehet vitatkozni a feminista agitátorokkal, közülük különösen Schwimmer Rózával, aki talán túlságosan sokat vár a politikai jogotól. Bizonyára szükségesek ezek is, de nem inkább, mint a gazdasági eszközök. Ezt nem hangsúlyozta eléggé tegnapi gyönyörű előadásában a női nem lelkes apostola.

Kállay József nem énekelt a tegnapi szoron. Sürgőnyileg mentette ki magát. Így megmaradt a szur teljesen radikális és tudományos jellegűnek, melybe beélt illet Gallowich Károlynak, az iszög-vérig szocialista temperamentumnak Csizmadia interpretálás. A szép, nagyszámú és érdekes összejáratu közönség sok különös, de érdeke bonyomással távozott a tegnapi szurról. Erősen előtűnt ez a többi, hétköznapi vasárnap szuroktól.

b. b.

Suciu János beszámolója.

Népgyűlés Borosjenőn.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 17.

A román nemzetiségi párti képviselők a parlament nyári szünetének még hátralevő részét arra használják fel, hogy beutazzák kerületüket és tájékoztatják választóikat a jelen politikai helyzetről, valamint a közel jövő eseményeiről. Csak az elmúlt szombat tartotta beszámolóját Lukács László, a belényesi kerület országgyűlési képviselője, vasárnap pedig Suciu János, a borosjenőiek követe jelent meg választói előtt és mondott beszámolót.

Érdeklődésre tarthat számot Suciu beszédének az a része, amelyben a *mérsékelt irányzat hívének vallja magát* és keresi az utat a kölcsönös megértés felé. A népgyűlés határozati javaslatot fogadott el az általános és titkos választói jog érdekében, hódoló táviratot küldött a királynak és végül bizalmat szavazott képviselőjének.

A népgyűlésen, amely vasárnap délután három órákor kezdődött, igen nagyszámú választópolgár jelent meg. A borosjenőiek kivül ott volt Apatelek, Sikula, Gurba, Bokszeg, Repszeg, Monyoró stb. község választóinak legnagyobb része, akik érdeklődéssel és figyelemmel hallgatták képviselőjük politikai fejtegetéseit. A gyűlésen Georgia János borosjenői esperes elnökölt.

Suciu beszámolójában mindenen előtt megemlékezett a lefolyt parlamenti ülészekről, az ott alkotott törvényekről, valamint a jövő eshetőségeiről, így különösen a létszám-emelésről és az általános választói jogról. Kijelentette, hogy rosszalja az offenzív sovinizmust. Addig igaza van a magyar államnak, ugymond, míg azt mondja, hogy mindnyájan egy haza gyermekei vagyunk, de amikor azt mondja, hogy a románok és a többi nemzetiségek nem oly jó hazafiak, mint a magyarok és amikor arra törekszik, hogy a magyarság a románok rovására érvényesüljön, ebben nincs igaza. *Ő nem tartozik a tulajok közé* és nem azt keresi, ami elválaszt, hanem, *ami egyesít.* Erős a meggyőződése, hogy kölcsönös türelemmel és egyetértéssel sikerülni fog a jó viszonyt helyreállítani.

Azután a szervezkedésről beszélt és kijelentette, hogy dicára ama hajszának, amelyet az aradi nemzetiségi klub ellen indítottak, *ők folytatják a szervezkedést* s ha a hatalom meggátolja őket ebben, akkor a klub külső formáját megfogják változtatni úgy, hogy tagjaik csak országgyűlési képviselőket vesznek fel. Végül felhívta választóit, hogy a jövő nagy küzdelmeiben ragasszkodjanak szilárdul a mai politikai meggyőződésükhöz.

A nagy tetőzésel és éljenzéssel fogadott beszámoló után *Damján Vasul* esperes, a körszék választókerület országgyűlési képviselője beszélt és buzdította a választókat, hogy tartassanak ki rendületlenül képviselőjük mellett.

A népgyűlésből a királyi kabinetirodának I. chibe a következő táviratot küldötték:

A Borosjenő községben tegnap tartott népgyűlés román választói tántoríthatatlan hűséggel és a legmélyebb hódolattal járulnak Fejérséged elé, a sok megpróbáltatás után dicsőregezen uralkodó királyunk elé.

Végül elfogadták a következő határozati javaslatot:

A Borosjenőn 1908. augusztus 16-án egybegyűlt népgyűlés kimondja, hogy feliratot intéz a képviselőháznak, amelyben a hamisítatlan, a pluralitáshoz és az irás olvasáshoz nem kötött általános és titkos választói jognak törvénybe iktatását kéri és a felirat benyújtásával a kerület országgyűlési képviselője, Suciu János drt bízza meg.

Ezzel a népgyűlés Suciu János éltetésével véget ért.

Megdrágult a föld.

Árverés az aradi városházán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 17.

Ma délelőtti kezdte meg Aradváros gazdasági széke a város földjeinek bérbeadását. Eddig százhatvanegy bérlő művelte a város ugyszólván egyedül jövedelmi forrását alkotó földeket, amelyeknek egy részét, a *Fericsán* Demeter által bérben bírottakat, a most folyó árverésig szintén parcellázták s ötholdas részletekben adták ki. Orfási érdeklődést tanúsítottak az aradi gazdálkodók az árverés iránt. Ennek a földéhségből származó versenynek köszönhető, hogy a város az eddigieknél sokkal magasabb holdankénti ár ért el.

A mai napon már bizonyossá vált az is, hogy a *konyhakertészeti akció nem járt eredménynyel.* Az aradi gazdaközönség nem mutatott semmi hajlandóságot arra, hogy a piacot ellassa el élelmiszereivel s így olcsóbbá tegyék a közlelmezést.

Érdekes volt, hogy *Dragonits Miklós* bologár kertész 25 hold földet bérelt s olyan holdat, melyet eddig ötven koronáért bírt, még hetvenhat koronáért sem engedett át másnak.

Mint hogy a közgyűlésnek az a határozata, hogy a konyhakertészettel foglalkozókkal hosszú lejáratu bérleti szerződés köthető, nem emelhető érvényre jelentkezők hiányában, a mai árverésen csak három és hat éves szerződések mellett történt a bérbeadás. Három napig tart az árverés: Holnap a Spitzer-féle nyolcvankét holdas, az Istvánfi-féle kétszázötvenkét holdas s a Fericsán-féle ötven holdas parcella kerül első sorban árverésre.

A *Pichler* féle bérlet sorsáról már megemlékeztünk. Pichler nyilatkozatot nyújtott be, amelyben földjére az árverés megtartását kéri. A mai árverésen jelen voltak közül sokan élénken érdeklődtek a Pichler-féle földek iránt s annak az óhajnak adtak kifejezést Lőcs Rezső gazdasági tanácsos előtt, hogy est a többi is öt holdas parcellákban bocsássák árverés alá. A gazdasági tanácsos felvilágosította a gazdákat arról, hogy a közgyűlés engedélye nélkül est nem teheti meg s hogy ebben az évben már több parcellázás nem lesz. Nehezen nyugodtak csak meg a tanácsos magyarázatában s valószínű, hogy a közgyűlés elé fognak járulni kérelmükkel.

Wekerle és Sztterényi Kossuth Ferencnél. Pöstyénből jelentik a Magyar Távirati Irodának: *Wekerle Sándor* miniszterelnök Sztterényi államtitkár kíséretében Kossuth Ferenc látogatására Pöstyénbe érkeztek. A vendégeket a vasuti állomáson Wilczek Frigyes gróf, Nyitra vármegye főispánja, Fodor dr. orsz. képviselő, Machovich János főszolgabíró és Pally Sándor dr. fogadták. A kereskedelmi miniszter egészsége már annyira helyreállott, hogy vendégeivel órákhosszat folyó ügyekről tanácskozhatott. *Wekerle* miniszterelnök Sztterényi államtitkár és Pally dr. társaságában megtekintette a fürdőhely nevezetesebb pontjait. *Wekerle* miniszterelnök és Sztterényi államtitkár délután különvonattal Budapestre visszautaztak.

SZAKADÁS

az arad-békési lutheránus egyházmegyében.

Az aradi egyházközség vasárnapi közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 17.

Szokatlan és érdekes határozatot hozott az aradi evangélikus egyházközség vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlésén. Egyhanguan kimondták, hogy az egyházközség kiválik az arad-békési evangélikus egyházmegyéből és a csanád-csongrádi egyházmegyéhez csatlakozik. A kiválás nagyjelentőségű okairól és a mai közgyűlésről itt következik tudósításunk:

Az aradi egyházközség presbitériumában már régebben észlelhető volt az elégedetlenség az arad-békési egyházmegye vezetősége ellen. Kifogásolták elsősorban azt, hogy az egyházmegye kebelében felelősség nélkül izgató agitátorok akarata érvényesül és ennek következtében az eddig virágzó egyházmegye észrevehetően hanyatlak. Az intelligens és a vezetésre hivatott elemeket Achim András és társai kiszorítják a vezetésből s a gyűléseken ennek következtében olyan határozatokat hoznak, amelyek az egyházmegye magyarságára és fejlődésére károsan hatnak. A múlt évben az Aradon tartott egyházmegyei közgyűlésen például megtörtént az, hogy egy békésmegyei lelkész indítványára a közgyűlés tiltakozó feliratot intézett a kormányhoz az új népoktatási törvény ellen. Az aradi királyi ügyészség vádat is emelt emiatt egyes pánszláv agitátorok ellen s a vizsgálat ebben az ügyben még most is folyik. Ilyen és hasonló okok miatt az aradi egyházközség presbitériuma múlt héten tartott ülésén elhatározta, hogy rendkívüli közgyűlésre hívja egybe az egyházközséget s ezen elhatározzák a kiválást.

A vasárnapi közgyűlést, amelyet Institoris Kálmán, Arad volt polgármestere, egyházmegyei felügyelő vezetett, délelőtt 11 órakor tartották a lutheránus templomban.

A presbitérium javaslatát Lautner Mátyás tanító terjesztette a közgyűlés elé. Institoris elnöki megnyitójában ez érdekes szavakban vázolta a hívek elkeseredésének okát:

— A legutóbbi időkben — ugymond — olyan kellemetlenségek, zsörtölődések és zavarok támadtak az egyházmegyében, amelyek indokoltá teszik, hogy mi ne maradjunk az arad-békési egyházközségben. Az a hitbuzgóság, amely eddig a lutheránus egyházmegyét felvirágoztatta, most egyesek nyereszkes vágya, hiúsága, szereplési akarnoksága következtében megszűnt és elnyomta azokat a vallási elveket, amelyek a protestantizmusnak alapjai. Nem akarok részletekbe bocsátkozni, nem akarok személyeket támadni, de ismeretesek azok a tények, amelyek nagyon is indokoltá teszik az egyházmegyéből való kiválásunkat. Kérjük tehát a bányai egyházkerület útján az egyetemes zsinattól, hagyja helyben azt az elhatározásunkat, hogy egyházközségünket az arad-békési egyházmegyéből a csanád-csongrádi egyházmegyébe helyezhessük. (Helyeslés.)

Abraj Lajos, az aradi felső kereskedelmi iskola igazgatója helyesli az indítványt,

de figyelmeztet ama nehézségekre, amelyekkel ennek keresztülvitele járhat.

— Az az irány, — ugymond — amely az utóbbi években az arad-békési egyházmegye közgyűlésein dominál, ellenkezik a mi érzés- és gondolatvilágunkkal. Alaposan ismerem a békéscsabai viszonyokat; ott minden más felekezet erősödik és fejlődik, csak a mienk hanyatlak. Békéscsaba a politikai kalandorok mekkája, ott minden képzelhetetlen politikai és társadalmi irány teret talál. A nép gyűlölettel van minden uriember iránt és teljesen ismeretlen embereket, mert jó kabátot viselnek, inzultálnak a piactéren s az utcákon. Egy pár lelkésznek működése romlásba viszi a legnépesebb protestáns magyar egyházat. Nem vádolok itt senkit pánszlávizmussal, de kétségtelen, hogy a csabai lelkészeknek az anyanyelvről való fel fogása igen téves.

Előfordult nemrég egyik esperességi közgyűlésen, amelyen mi aradiak is jelen voltunk, hogy a csabai lelkészek protestáltak a magyar nyelvű istentisztelet ellen. A lelkészek és tanítók nem gondoskodnak a nép értelmi felvilágosításáról, mert a tudatlan néppel könnyen elbánhatnak. Megtörtént, hogy a csabai Rudolf-főgimnázium működését ellenőrző bizottságot a lelkészek indítványára tudatlan parasztokból alkották meg. Leszavaztatnak minden haladást célzó indítványt. Próbáljuk meg, talán más egyházmegyében jobban dolgozhatunk egyházunk javára. Bizonyos, hogy kiválási szándékunkat keményen fogják támadni, talán leszavaznak bennünket, de nekünk ki kell tartani elhatározásunkkal a legfelsőbb fórumig.

Kimondotta azután a közgyűlés, hogy a kiválási elhatározását írásban még az idén tartandó egyetemes zsinat elé juttatja. Ezt a szeptemberben tartandó bányai kerületi közgyűlés útján teszik meg s a kerületi közgyűlésre Frint Lajos lelkészt meg Abrai Lajost küldik ki.

Végül Institoris Kálmán indítványára elhatározták, hogy Frint Lajos lelkész évi fizetését 600 kornával fölemelik.

Malmok kartelje.

Az aradmegyei gőzmalmok díjemelése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 17.

A kartelek korszakában most egy új, aradmegyei kartellről kapunk értesítést. Az arad- és csanádmegyei vám-malmok tulajdonosai tegnap Magyarpécskán gyűlést tartottak, melyen az őrlési díjra nevezte kartelszerű megállapodást hoztak létre. A megállapodásról, mely a vidéken alighanem a kenyérnek némi megdrágulásával fog járni, itt következik tudósításunk:

Az arad és csanádmegyei vám malmok között, amelyek tudvalevőleg idegen busát őrölnek, az utóbbi időben igen erős konkurrencia volt. Ha az egyik falusi malmos 8 kiló vámot szedett, a másik, csak hogy az előbbinek üzletét rontsa, hét kilóra szállott le. Ez a nagy konkurrencia most már valósággal veszedelmévé lett a kisebb malmoknak és ezért a Malomtulajdonosok országos egyesülete elhatározta, hogy megalakítja a vidéki malomkörzeteket és ezekben a vidéki malmosokat egyöntetű eljárásra bírja. Az arad-csanádi malomkörzetet tegnap délelőtt alakították meg Ma-

gyarpécskán. Mintegy 35 csanádi és aradmegyei vámmalom tulajdonosa gyűlt itt tegnap össze a Heller féle nagyvendéglőben. A körzet elnökévé Jutassy Olfont, a Malomtulajdonosok országos egyesületének titkárát választották, aki a tegnapi tanácskozásnak is vezetője volt. Titkár lett Kertész József (Battonya). Választottak még új bizalmi férfit.

Az egybegyűlt malomtulajdonosok elhatározták ezután, hogy az őrlési díj megállapításánál egyöntetűen fognak eljárni. Kimondták, hogy a vidéken tíz kiló, Pécskán pedig 14 kiló vámot vesznek, a csuvarozást pedig bezúntatják. A jelenvoltak közül csak egy szemlaci és egy csalányi malomtulajdonos nem vette magát alá a megállapodásoknak, valószínű azonban, hogy ugy ezek, mint a két megyébe tartozó összes vámmalomtulajdonosok elfogadják azt. A megválasztott bizalmi férfiak különben egyenként fel fogják keresni a malomtulajdonosokat, hogy aláírassák velük a pontozatokba foglalt megállapodásokat. A kartel egy-két hét alatt életbe is lép.

Emberpusztító jégeső.

Nagy viharok az egész országban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 17.

A most már hetek óta tartó rossz időjárás tegnap és ma valóságos katasztrófát idézett elő az országnak több részében. Aradon az állandó esőzéssel kívül más bajt nem hozott az idő, de már Aradmegyében és a szomszéd megyékben óriási viharok, jégeső, villámlás pusztítottak, Hunyadmegyében pedig többszörös emberhalálnak is lettek okozói.

A megyéből és az ország egyéb részeiből itt következnek tudósításaink:

Berzovai tudósítónk jelenti: Szombaton a szomszédos Lalasinc község és vidékén nagy zivatarok vonultak végig. Délután 4 óra után elsötétült az égbolton és hatalmas villámlás és dörgések közepette megindult a dionagyságu jégeső, mely fél óráig sűrűn hullva, az egész vidéket fehér téli mezbe öltöztette. A tengeri vetelek teljesen tönkre mentek. — Ugyanakkora Salasincz mellett fekvő Belotincón felhőszakadás volt, melytől a patakok kiáradtak és udvarok és kerteken keresztül törve a kerítéseket sok helyen elszakították. A veteményekben jelentékeny a kár. A vihar Iltyón folytatta a rombolást, de itt már nagyobb erővel tombolt. Az új vasúti állomás tetőzetét a vihar leszakította. Vihar után megeredt a hatalmas jégeső, dionagyságu, sőt egy egy tyuktojás nagyságu jégdarabok estek. Minden termés és gyümölcs elpusztult. Hasonló elem-csapásra az ottaniak még nem emlékeznek.

Temesvárról táviratozzák: Tegnap az egész környéken óriási jégeső volt. Szilas község határában 570 hold szőlőt pusztított el a vihar. Több helyen tyuktojás nagyságu jég esett.

Kovácsnáról jelentik: Az itt dühöngő óriási orkán a fákat tövestül kicsavarta, gyengébb épületeket össze döntötte. Madara szőlővel hullottak el.

Dévről ezeket táviratozzák: Egész Hunyadmegyében óriási vihar pusztított. A jégeső erejére jellemző, hogy a jég agyonvert két parasztfiút és hat ökröt a szaba mezőn. Vajdahunyadon majdnem minde ablakot bezúzott. A Sztrigy folyó az eszésktől megáradt, a töltést sok kilométer hosszban elmosta. A termés az egész jé-

rásban tönkrement. A gyümölcsfák darabokban törték szét és a szőlőknek még a tőkéje is elpusztult.

Nagyszébenből jelentik: A városban és a környéken óriási feltűszkadás volt. A hatalmas jégeső a kukoricát és a gyümölcsöt teljesen elpusztította. A város utcáin teljesen megakadt a közlekedés. A villám több helyen lecsapott és igen nagy károkat okozott.

Evszázadok óta elő nem forduló szélvihar volt vasárnap este fél 6 óraker a Govosdia és Nadrál közötti vasúti vonalon, miközben ökölnagyságu jég esett, ami a Vajdahunyad és Gyálavára közt haladó vasúti személyvonat ablakait beverte és a két utolsó kocsiját a sínekről ledöntötte. Valóban a véletlen szerencsének köszönhető, hogy a mozdonyvezetőnek sikerült a vészdelmes pillanatokban a vonatot megfékezni, különben az egész személyvonat, amely szorongásig tele volt utasokkal, mintegy 150 méter mélységű völgykötébe zuhan. A személyvonaton levő utasok nagy rémületet állottak ki. A nők közül többen elájultak. A személyvonat csak nagy késéssel folytathatta az útját, mivel a nagy szélvihar a vasúti pályatestet is erősen megrongálta.

Csalás hamispénzzel.

Titokzatos szélhámosok Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 17.

Egy hét óta nagy titokban nyomoz az aradi rendőrség, hogy a pancsovai rendőrség kérésére kipuhatolja két gyanús ember aradi rejtelmes dolgát.

A gyanúsítottak egyike huszonnégy esztendőig volt különböző fegyvések és börtönök lakója s ezért az a hír terjedt el a rendőrségi nyomozat folytán, hogy ez az ember Arnold Winkler-Szabó József, Ferenc valószínűleg a rétsági rablómerényletnek a tettese. Kiderült azonban, hogy a pancsovai rendőrség foglya nagyszilű bűnügyi alak ugyan, de ezúttal csak közönséges hamispénz kereskedő, aki a legostobább és legeggyűbb parasztok becsapására és megcsalására utazik. Sikerült neki ez is s szerzett néhány ezer koronát, de feltűnő költsékezésével magára terelte az aradi rendőrség figyelmét, amelynek értesítése nyomán a pancsovai rendőrség foglalkozott Arnold legújabb manipulációival. Arnold jelenleg Pancsován lakik a múlt héten, mikor Aradról hazatért, le is tartóztaták.

A pancsovai rendőrség részéről Szvoboda Jenő rendőrtiszt Aradra jött a fogolyjals megállapította, hogy az egy Bogyó János nevű társával lit ezer koronást váltott s nagyobb árnyu bevásárlást tett. A nyomok innen Békéscsabára és Szarvásra vezettek, ahol Arnold-Winkler szintén megfordult s pénzt adott ki.

A pancsovai rendőrkapitány meg is motozta Arnoldot s annak zsebében egy levelet talált, mely aztán a rejtélyes pénzforráshoz vezetett. A levelet egy Bodó Antal nevű telep gazda írta Marosludas telep közegéből.

Tartalma az volt, hogy a tekintetes Arnold urat feljeli, ha nem rendeli „az ügyet”. Az ottani csendőrség távirati megkeresés után kinyomozta, hogy Bodó összeköttetésben áll Arnolddal, aki még a kora tavasszal jelent meg a községben s tyukásznak mondotta magát.

Bodó értesülvén arról, hogy „ülettársa” le van tartóztatva előt Aradra s ma délelőtt jelentkezett a rendőrségen. kimondotta, hogy Arnold kicsalt tőle hatszáz korona pénzt azzal

az ígérettel, hogy kétszer annyi „jó” hamispénzt ad érte. Most már megelégednek azzal is, ha a jó hatszáz koronát tudná a körmönfont csalótól visszaszerezni. Green Nándor (b. főkapitány megmagyarázta az együgyű embernek, hogy Pancsovára kel utazás, ha valamit el akar érni s ez szomorúan távozott azzal az ígérettel, hogy többé semmiféle tekintetes urnak nem hisz.

Kisasszony, fizetni!

A szerelmes kertészlegény.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 17.

Sarkadi Ilona Budapesten virágárusleány, Bacher Béla pedig kertész. Csak természetes, hogy közelségből ismeretség fejlődhetett közöttük. A fiu hozta a virágokat, a leány átvette és megköszönte. Esett közöttük egynéhány incselkedő szó is, amelyek felbátorították a fiut arra, hogy vallomást tegyen. De csak írásbeli vallomást, szemtől szembe ha állt a leánynyal, mindannyiszor elröstelte magát és ha a közhely, „én szeretem önt, neigység” az ajkára kívánczolt, a fiu elröstelte magát, nyelt egy nagyot, hazament és kibökte egy levélben a szerelmét.

A szerelem azonban csak írott malaszt maradt. Ilonka nem reagált a kertészlegény esdő kérésére, amely pedig szépen kicirkalmazott mondatokban volt lerakva azokban az állatos levelekben.

A levelek garmadájára gyűltek össze. Napról napra pontosan hozott a posta egy szerelmes episztolát, de mindannyiukat válasz nélkül hagyta a szép virágárusleány.

Minden muló a világon, kifogyott a türelméből hát Bacher Béla kertészlegény is. Azaz, hogy nem a türelméből annyira, mint inkább az aprópénzéből. Nem tellett tovább portóra.

A minap a köruton találkozik Sarkadi Ilona a fiuval. A fiu megszólítja.

— A szerelmes levelet semmibe vet'e. Jó. Magának joga van valakit szeretni, vagy nem szeretni. Nem tukmálhatom magamat senkire, de ahhoz jogom volt, hogy öntől tagadó választ kapjak legalább. Ezzel megtakarítottam volna tizenhárom korona 25 fillért. Ezt a pénzt visszakövetelem. Azonnal adja vissza!

A kisasszony megszeppent, mert a legény összeszeritotta a markát és öklét nagyon fenyegetőleg mutatta a leány arca felé. Nem is tudott a szegény leány válaszolni, hanem futott egy mellékkútcaiba. Ott visszanezett és még mindig látta a legényt, amint öklét az ég felé emelte. Sarkadi Ilona azóta került a körut. Ha mennie kellett valahová, mindig mellékkútcon ment; tartott az első találkozás megismétlésétől. Hiába került, Bacherrel mégis találkozott. Bacher újra megszólította, de most már kurtán:

— Vagy megadja a portépénzt, vagy lelévöm.

Ilonának inogtak a lábai. A kezét összekulcsolta és megígérte, hogy fizeti a portót, csak ne csináljon botrányt. Ilona azonban nem fizetett portót, hanem a budapesti főkapitányságra ment, ahol följelentette a szerelmes legényt. Bacherrel beidézték és megmagyarázták, hogy követelheti a pénzt szép szerével, még ugyanis, hogy feljelentéssel fenyeget, de más képen nem. Bacher tudomástul vette ezt és megígérte, hogy följelenti a kisasszonyt az előjáróságnál. Eddig az ügy el is van intézve.

Véres botrány egy népgyűlésen.

A parasztpárt és a szocialisták harca.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 17.

Az Achim L. András vezetése alatt most országszerte szervezkedő parasztpárt és a nemzetközi szocialdemokratapárt között már régebb idő óta erős a vetélkedés és az ellenszenv. A szocialistapárt nagyon ellenséges szemmel nézi Achiméknak a parasztság között való hódításait, Achim pedig azért nem akar a szocialistákhoz csatlakozni, mert személyes befolyását félti. A régi ellenszenv most véres tüntetéssé és verekedéssé fajult Nagyváradon, ahol a parasztpárt tegnap szervezkedő gyűlést tartott.

A parasztpárt ugyanis — mint nagyváradi tudósítónk jelenti — tegnap délután Achim L. András vezetése alatt szervezkedő népgyűlést akart rendezni az ottani Szent László-téren. A téren levő városháza előtt már kora délután nagy izgalom közepette gyülekeztek a földmunkások. A tömeg nagyjából nem parasztpártiakból, hanem szocialdemokratákból állott, a kik már napokkal ezelőtt elhatározták, hogy meggátolják Achimék szervezkedését.

A bihari parasztpártiak vagy kétszázan már délután 2 óraker kivonultak a pályaudvarra, ahol 4 óraker érkezett meg a csabai vonattal Achim András, több híve kíséretében. A vasúttól nagy lelkesedéssel, de teljes rendben vonultak a város utcáin át a Szent László-térre, ahol öt óraker kellett megkezdődni a népgyűlésnek. Fél 6 óraker elment Achimhoz néhány szocialdemokrata azzal a kéréssel, hogy engedjen át a népgyűlésen egy alelnöki és egy jegyzői helyet a szocialistáknak s járjon ahhoz, hogy a tribünről négy szocialista szónok is beszélhessen a néphez. Achim az elnökségben való részvételről hallani sem akart és a szocialista szónokok közül is csak kettőt fogadott el.

— Engem — ugymond Achim — nem lehet terrorizálni. Itt mi vagyunk a házigazdák és önök csak vendégek lehetnek.

Ilyen előzmények után öt óraker Achim és kísérete megjelentek a népgyűlésen, ahol a nagyszámú tömeg őket a Marsaillesessel fogadta. Achimék elfoglalták a pódiumot, amelyen Eleméry Ferenc rendőrkapitány ügyeit a rendre. A térre különben szokatlan nagyszámú rendőr vonult ki. Amikor meg akarták nyitni a népgyűlést, egy szocialista felment a tribünre és újra kérte Achimot, hogy vegye be őket a népgyűlés szervezésébe. Achim hajthatatlan maradt. Ekkor egy intésre kitört a háború. Szörnyű közepor hullott a tribünre; ezer és ezer szocialista elkezdett éktelenül szitkozódni:

— Le Achimékkal! Abcug a népbolondító!

— Eljen a szocialista párt!

Ilyen kiáltások közben egyre tartott a közepor; Achimék leslettek a pódiumról, de az ostrom nem szűnt meg. A szocialisták abcugolnak, a parasztpártiak sem hagyták magukat, a megsebesült emberek ordítottak: iszonyu zaj töltötte meg a levegőt. A lovasrendőrök ekkor hirtelen kivont karddal a tömeg közé vágtattak. A tömeg ekkor kövekkel és botokkal támadt a rendőrségre. Percekig tartott, míg a lovasrendőrök kardjával széthányták a tömeget. A sebesültek elmenekültek, a rendőrség sok szocialistát tartóztatott. Többen, külö-

nősen a nők, a nagy rémületől ajultan estek össze.

Fél óra múlva Achimék emberei annyira összehadalkodtak, hogy a parasztpárt Teleky-téri helyiségében gyűlést tarthattak. Achim mintegy kétszáz főnyi hallgatóság előtt több mint egy óra hosszat beszélt, majd megalakult a biharmegyei parasztpárt Gál Lőrinc elnöklése alatt. A hívek asztán este hét órakor kikisérték Achimot a pályaudvarra, honnan a megvert vezér Csabára utazott.

A rendőrség nagykitörjedésű nyomozást indított az ügyben. Révi Bartalan lovasrendőrbiztos, Becsey Ignác őrmester és két rendőr súlyosan megsebesültek. A parasztpárt a szociálisták nagyváradiak vezetői ellen bűnvádi feljelentést tett.

Fölösleges állások a városnál.

Arad város tisztviselői a közeli napokban olyan értelmű beadványt nyújtanak át a polgármesternek, hogy szüntessenek meg a városnál néhány állást és az ebből fennmaradó összeget adják oda a városi tisztviselőknek drágasági pótlék gyanánt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 17.

A város tisztviselőit izgalomba hozta az a hír, melyet az Aradi Közlöny augusztus harmadikán közölt s amely egy újabb akciónak vált indító okává. Megírtuk, hogy Varjassy Lajos polgármester a fizetésrendezéssel foglalkozik, a tervezettel nagyon halad s az őszi rendes közgyűlésen feltétlenül tárgyalható is lesz. Mivel azonban a városi háztartás költségvetése még a függő adósságok konvertálásáig és rendezéséig teljesen igénybe veszi a polgárok adózó képességét, azzal a gondolattal foglalkozik a polgármester, hogy az új és felemelt tisztviselői fizetések folyósítása akkor történjék meg, mikor a város jövedelme az Acsev. adójával emelkedik. Ez 1910. január 1-én történik meg.

A fizetésrendezésnek ez a módja a már türelmetlen tisztviselői kart még jobban elkészerítette, mint az a felelet, melyet a június hóban a nála tisztelgő tisztviselői küldöttségnek adott a polgármester.

Arról volt ugyanis szó júniusban, hogy a tisztviselők a közgyűlés által megszavazott drágasági pótléket továbbra is kérik. A polgármester kijelentette a küldöttségnek, hogy nem barátja a pótlékrendszernek s nem is helyeselné, ha a tisztviselők ilyenemű kérelemmel lépnek a törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé. Türelmemre intette a tisztviselőket s kijelentette, hogy a fizetésrendező szabályrendelet készülöben van s az őszi közgyűlés tárgyalni fogja.

A tisztviselők arról vannak meggyőződve, hogy az alatt a másfél esztendő alatt, míg a mai állapot lesz érvényben, addig a drágasági pótlék kérése megengedett és méltányos dolog a megadása.

Meg is indult újból a mozgalom még pedig oly irányban, hogy a drágasági pótlék a városi pénztárt ne terhelje.

A kérelmező tisztviselők most maguk jelölik ki azt a fedezetet, melylyel kielégíthetné a közgyűlés kívánságait. Ebben a tisztviselői karomat rá arra, hogy vannak a városnál teljesen felesleges állások, amelyek az adminisztráció megrázkódtatása nélkül megszüntethetők.

Azt javasolják ugyanis a polgármester elé terjesztendő beadványban, hogy a drá-

gasági pótléket egész addig az időig utalványozza a város, míg az ujonnan megállapítandó fizetések érvénybe lépnek. Az ebből keletkező többkiadást azonban nem pótdóval, hanem a következő jövedelmekből fedezze a város:

1. Jelölje ki erre a célra a marhalvelek kiállításából és átírásából befolyó összegeket.

2. Mondja ki, hogy a városi fogasztási hivatalnál szervezett főfelügyelői és felügyelői állásokat, mint teljesen feleslegeseket megszünteti s az itt előálló megtakarítás a drágasági pótlék átalány összegéhez csatolttatik.

3. A városi elemi népiskolák felügyelői állását szüntesse be s bizza meg a felügyelettel a legidősebb népiskolai igazgatót.

A beadvány már elkészült s azt a tisztviselők valamennyien aláírják s küldöttségileg nyújtják át a polgármesternek.

TARKASÁGOK.

★

(A szarvas és az ember.) Tegnap délelőtt Fényes Samu dr. a művészetéről tartott előadást a nyári szinkörben. Nem akarunk itt beszámolni Fényes előadásáról. Ez a hely nem arra való, itt csak azt akarjuk megírni, hogy az előadás egy része milyen viccet váltott ki egy-egy hallgatóból. (Mint ha az a hallgató legalább is zálogház lett volna.) Fényes dr. ugyanis azt mondta, hogy az általában másképpen áll az öltözködés, a diszítés kérdése, mint az embereknél.

— A pillangóknál például — mondta az előadó — nem a nőstények, hanem a hímek elcomáznak föl magukat aranyos, színes szárny-porral. A szarvasoknál a nőstény szintén egyszerű külsejű, míg a férfiszarvas homlokát pompás agancsok díszítik. Az embereknél ez másként áll, mert...

Itt valaki félhalkan közbekiáltott:

— De ugyanigy van ez az embereknél is...

★

(Tessék elpirulni) Ez is tegnap történt a nyári szinkörben tartott zsuron Gallovich Károly szavalta el Csizmadia Sándor Az ágy című versét, amely megkapó közvetlenséggel sorolta föl mindama kellemességeket, amik az ágyval kapcsolatban történnek az embereknél.

Amikor a szavaló a vers ama részéhez ért, ahol a gyönyörűségek teljes kielégüléséről volt szó, a színház nagy csillárja egyszerre elaludt és teljes sötétségben maradt a nézőtér.

— Na, ennek a villanszerelőnek is kitűnő érzéke van, — mondogatták. — Akkor oltja el a lámpát, amikor a nőknek legnagyobb szükségük van a zavartalan elpirulásra.

A karzaton azonban úgy látszik nem csak megjegyzések történtek. Erre enged következtetni, hogy az ott ügyelő rendőr komor dörmögése hallatszott, amikor egy síhedert vállon érintett:

— Hallja öcsém, — mondta a rendőr — ne tévessze össze a színházat az ágygyal.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Elmarad az aradi gyermekvédő kongresszus. Az aradi Fehér Kereszt gyermekvédő egyesület kezdeményezésére tudvalevőleg a második országos gyermekvédő kongresszus helyül Arad van kiszemelve. A kongresszus rendezősége ez év szeptemberében akarta megtartani a nagygyűlést gyermeknap keretében. A rendőrség most nyilvánosságra hozta, hogy a kongresszust jövő év szeptemberére halasztották, a mikor az Aradon építendő gyermek-kórház és tanonc-otthon meggyújtásával egy időben szándékosan azt megtartani.

Pincérháború.

Véres harc Budapest utcáin.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 17.

A budapesti pincérek között már rég óta folyik a háborúság. A régi szakszervezetet tudvalevőleg többen odahagyták, s új egyesületet alakítottak, amely arra fektette a fősúlyt, hogy a kávésokkal való jó viszonyt ápolja. Az elleneskedés tegnapig csak a színházak mögött folyt, szombaton azonban kenyértörésre került a dolog. Az Uper-, City- és Mátyás-király kávéházak tulajdonosai ugyanis az új egyesület tagjai közül szerződötték alkalmazottakat, mire a régi szakszervezet tagjai nyomban abbahagyták a munkát.

A pincérek azaz okolták meg eljárásukat, hogy a kávésok a szakszervezeti tagokat ok nélkül bocsájtották el. A tulajdonosok ezt tagadták s a kollektív szerződésre hivatkoztak, a melynek értelmében nekik joguk van az új egyesületből szerződöttetni embereket. A bojkottált kávéházak tulajdonosai, savargásoktól félve, rendőroket kértek a főkapitányságtól. A rendőroknél azonban egész nap nem akadt dolguk, csend volt mindenfelé.

Csak este tört ki a háborúság. Az Erzsébet köruton levő New York kávéház dohány-utcai oldalán, ugy tiz óra tájban, nagy csörmpöléssel auszódott be két hatalmas üveg-tábla. A vendégek között az eset élénk konsternációt keltett. Mindenki felugrált a helyéről s a kávéház Erzsébet-köruti része felé menekült.

Az ablakokra két szakszervezeti tüzilégény lőtt gummi-puskából. Harsányi Ferenc, a kávéház egyik tulajdonosa, nyomban az utcára sietett, s a gyors iramban menekülő tetteseket üldözőbe vette. Öten voltak, akik közül kettő bemenekült a Hársfa-utca 27. számú ház még nyitva levő kapuján. A házmester segítségével a VII. kerületi kapitányságról időközben megérkezett rendőroek a két tüzilégényt elfogták, s bekisérték a főkapitányságra, ahol akkorrára már megjelent Harsányi is és panaszt emelt az ablakbeverők ellen.

A lövöldöző tüzilégények, Kis Gábor és Panner Tivadar kihallgatásuk alkalmával elmondták, hogy tetűk elkövetésében boszu vezette őket. Kőrös Arthur rendőrfogalmazó mindkettőt letartóztatta.

Félórával később a harcias eseményeknek folytatásuk volt a Rákóczi uton. A Szentkirályi-ú. és Rákóczi ut sarkán levő Mátyás-király kávéház egyik ablakára hatalmas követ dobott Borbély József tüzilégény, aki előzőleg ott volt alkalmazásban. A követ tévesztett, Borbélyt pedig Miklós József rendőr elfogta s bevezette a kávéház utcára nyíló konyhájába, hogy felvegye a személyére vonatkozó adatokat. Alig ért a rendőr a konyhába, a mellette levő üvegablakot kívülről betörték. A lehulló üvegszilánkok Miklós József rendőr arcán súlyos sebet ejtettek. Az utcán időközben Miklós társa, Fehér II. József, u'ána vetette magát a kődobálónak, aki a Sándor utca sarkán hirtelen megfordult s üldözője arcába lőtt. A golyó a rendőrt a szája mellett találta. A járőrök a lövöldöző fiatal embert elfogták s bekisérték a Sándor utcai őrszobába, ahol elmondta, hogy Venczel István-nak hívják. Sántén letartóztatták.

A két megsebesült rendőrt a Réczey klinika-n vették ápolás alá.

Az új pénzügyigazgató hivatalba lépése.

Róka József, az aradi új pénzügyigazgató tegnap foglalta el hivatalát és a tisztelgő hivatalnokoknak figyelemreméltó kijelentéseket tett.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 17.

Az új pénzügyigazgató, Róka József, akit, mint megirtuk, Nagynyedről helyeztek Aradra, vasárnap délelőtt ide érkezett és nyomban elfoglalta hivatalát. A pénzügyigazgatóság új vezetője rendkívül szerény ember, aki nem barátja a hangos ünneplésnek. Éppen ezért még megérkezése előtt annak a határozott kívánságának adott kifejezést, hogy fogadtatása alkalmával mellőzzenek minden ceremóniát és hivatalos tisztelgést. Ez okból Embey Iván pénzügyigazgató-helyettes csupán a fogalmazói kart vezette az új hivatalfő elé s a többi alárendelt pénzügyi tisztviselők ünnepies tisztelgése a pénzügyigazgató kívánságának megfelelően elmaradt.

Az a válasz, amelyet Róka József az üdvözlő beszédre adott, az adzó közönséget a legnagyobb megnyugvással töltheti el. Az új pénzügyigazgató kijelentette, hogy programja: a pénzügyigazgatás népszerűsítése s hogy őt a kincstár érdekeinek megóvásán belül minden vonalon a legmesszebb menő méltányosság fogja vezetni. Szólt azután arról a viszonyról, amelyet közte és a pénzügyigazgatóság hivatalnokai között törekszik létesíteni: a kölcsönös szeretet, barátság és vállvetett munka az állam és a polgárság érdekében.

Az új pénzügyigazgató szeretetreméltó modorával, nemes egyszerűségével egy csapásra megnyerte a tisztviselők rokonszenvét, akik beszédje után melegen ünnepelték a minden bürokratizmustól ment, modern hivatalfőnököt.

A fogalmazói kar vasárnap délben tisztelgett Embey Iván pénzügyigazgató helyettes vezetésével az új pénzügyigazgató előtt. Az üdvözlő beszédet Embey Iván mondotta, biztosítván a pénzügyigazgatóság új vezetőjét a tisztviselők ragaszkodásáról, tiszteletéről és bizalmáról. Örömet fejezte ki, hogy az intéző körök az aradi pénzügyigazgatóság élére ilyen kiváló férfiut állítottak és a hivatalnoki kar nevében kijelentette, hogy nehéz feladatának teljesítésében mindnyájan a legodaadóbb fáradozással fogják támogatni. Végül ama reményének adott kifejezést, hogy a tisztviselők nem kizárólag hivatali főnöküket fogják benne találni, hanem egyúttal jóindulatu támogatójukat is.

Róka meghatottan köszönte meg az óvációt és röviden körvonalazta programját, amelynek hosszú hivatali pályáján eddig is követője volt. *Főcélja annak a felfogásnak megváltoztatása, hogy az állam az adózó közönség kizsákmányolására törekszik.* Dolgozni fog a közigazgatás népszerűsítésén és tevékeny részt kíván venni a munkában. Azt akarja, hogy közte és hivatalnoktársai között a legnagyobb harmónia uralkodjék s e tekintetben maga fog jó példával előjárni. A közönséggel szemben pedig elve az, hogy a törvényes szabályok keretén belül az adók

és illetékek kivetésénél és behajtásánál a méltányosság nyerjen alkalmazást.

A tisztelgők nagy éljenzéssel fogadták az új pénzügyigazgató beszédét. Azután Embey Iván egyenként bemutatta a fogalmazói kar tagjait, akikkel Róka sokáig szívélyesen elbeszélgetett.

Holnap délben az aradi adóhivatali tisztviselők fognak az új pénzügyigazgatónál tisztelegni.

A hadházi véres éjszaka.

A gyilkos bűntársa.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 17.

Debreceni tudósítás nyomán röviden közöljük, hogy Péntek Sándor nevű züllött szuharc Hadháznál meggyilkolta és kirabolta Gorzsán Miklós gazdálkodót. A nyomozás — újabb tudósítások szerint — meglepetést hozott. Kiderült, hogy a gyilkosságot nem egyedül Péntek Sándor követte el, bár a főlettes ő, de segítőtársa is volt egy Nagy Sándor nevű legény személyében. A valóságok szerint a gyilkosság a következőleg történt:

A véres éjszakát megelőző este hárman ültek együtt a Gorzsán Miklós gazdálkodó házában kapujában: a meggyilkolt gazdaember, Péntek Sándor és cimborája, Nagy Sándor garánda legények.

Csendesen beszélgettek, falusi szokás szerint meghányavetve a falu ügyes-bajos dolgait. Gorzsán nem is sejtette, hogy mit forralnak ellene.

Assal már jó előra tisztába voltak, hogy a hatalmas, erős embert nem gyilkolhatják meg nyílt küzdelemben, hanem csak orozva. Addig huzták halasztották tehát a vele való beszélgetést, míg az idő egész a késő éjszakába nyúlt. Folyton barátságos szóval tartották addig. A szegény áldozat mit sem sejtve ült közöttük, oktatta őket, hogy hagyjanak fel ezzel az életmóddal s még lehetnek rendes emberek, ha a jó útra visszatérnek. Ekkor Péntek Sándor óvatossan, észrevétlenül kihuzott az oldalaséből egy hosszú fekete kést s mintha nyújtózkodni akarna, felemelte jobb karját. Ugyanekkor villámgyorsan markolatig dőfte a mit sem sejtő ember mellébe a kését. A szerencsétlen áldozat védekezni próbált, bár az első szurás halálos volt, de ekkor a másik is rátámadt, leteperték és addig szurták, amíg gondolták, hogy van benne élet.

Mindent a legnagyobb hidegvérrel végezték el. Péntek Sándor a holttestet ezután nádrágáziájánál fogva vonszolta tovább az út porában. Az egész dolognak oly színezetet akartak volna adni, mintha Gorzsán véres verekedésnek lett volna az áldozata.

A rémes aktus befejezése után együttesen fogták hozzá a rabláshoz. Tudták, hogy Gorzsán gazdag ember és így azt remélték, hogy busás aratásuk lesz. Ezenelőre nem lehetett megállapítani, hogy nem rejtettek-e el a tettesek valamit a rablott pénzből, mivel náluk az üres bűnjeleken kívül egyebet nem találtak. Nem lehetetlen, hogy nagymennyiségű pénzt raboltak el Gorzsántól.

Az egész lakást szó-szoros értelemben véve fenekestől felforgatták. A szekrényeket felfeszítették, a ládákat feltörték, az ágyneműket széjjel szórták, a butorokat összetörték.

Pletykázó apostol.

Schwimmer Róza traccsa egy milliomos aradi „parti”-ról.

Nagyságos Asszonyom, végig hallgattam s mindjárt hozzá teszem: végig élveztem tegnap délután a nyári szinkörben tartott zsurt, amelyen a zsúr hagyományos teája és szendvicse helyett okosságot és a mélyen járó elmék élvezetes termékeit szervirozták a kultúrara éhezett publikumnak.

A zsúr azonban, a kacér asszonyok és csillogó szemű, hamvas arcú leányok e találkozó hejje nem mulhatott el egy kis pletyka nélkül. Helyesebben: nagy, újságíró nyelven szólva: szenzációs pletyka nélkül. Erről nagyságos asszonyom gondoskodott, amivel természetesen fokozta asszonyos temperamentummal előadott éles-éles okoskodásu beszédének hatását. Mit is mondott ön? Azt, hogy a milliomos asszony éppen olyan boldogtalan, mint a legszegényebb napszámos felesége, mert mindkettő rabok: a férjük rab-szolgái.

— A milliók nem hozzák meg meg a boldogságot, — állította ön félelmetes határozottsággal. — Önök ne higgyék, hogy az a szegény leány, akit valamely milliomos feleségül vesz, boldog életet él. *Eppen az önök városában is történt ilyen eset. Azt pletykálták, hogy a szegényleányból lett milliomosné válni akar az urától.* Hát ez csak pletyka lehetett, én azonban szentül hiszem, hogy nem volt pletyka, mert a milliók még nem teszik boldoggá a szegény leányból lett asszonyt.

Ennyit mondott ön, nagyságos asszonyom. Azután átcsapott más témára és nem magyarázta meg a kíváncsiságtól lázassá vált publikumnak a föltűné pletyka eredetét. Ki az a milliomos „az önök városában”, akiről azt pletykálták, hogy válni készül a felesége? Mi nem hallottunk efféle traccsáról, pedig elihetheti, hogy a redakcióba olyan hírek is eljutnak, amelyeknek „semmi alapjuk sincs.” („Sőt csak is ilyen hírek jutnak el”, — mondaná *Avarffy Géza*) És mi, a pletykák és a való tények apró-és nagybetűs kronikásai, még se hallottunk erről. Az a néhány száz ember, aki végighallgatta a nagyságos asszony pergő nyelvön elmondott programbeszédét, ezek után föltétlenül megveti az aradi lapokat, így okoskodván:

— Mégis csak borzasztó dolog, hogy nekem a pesti Schwimmer Rózától, egy feminista apostoltól és szoknyás tudóstól kell megtudnom a legérdekesebb aradi pletykát. Visszafogom küldeni a lapot, mert az még se járja, hogy az ilyen nagyfotosságu eseményről az nem tud semmit és nem ír egy sort se.

Mondom, így morfondírozhatott a nyári szinkör tegnapi publikuma. És ebben igaza volt. Mert az még se járja, hogy az újságszínalók feminista apostoloknak képzeljék magukat és folyton feministacikkeket közöljenek, a reformruhás apostolok pedig átvegyék az újságírók szerepét és — pletykáljanak. S még hozzá „minden alapot nélkülöző, légből kapott koholmányt” traccsoljanak.

De hát istenem, ki tudna ezért haragudni Schwimmer Rózára, vagy bármelyik asszonyra, aki még akkor se tagadja meg a fejét, ha ama jogokért küzd, amelyek a nőt a férfivel egyenrangúvá teszik. Ezt az irásunkat se a harag érzése diktálta. Csak azért jegyeztük föl ezt a tudományos pletykát, hogy tanácscsal szolgálhassunk a kedves és szimpatikus ügyért harcoló apostolnak. Nagyságos asszonyom, rekesse ki az agitációjából a pletykát. Mert ha csupa olyan igazságokkal száll sikra a nők választójogáért, mint amilyent tegnapi előadásába vegyített, akkor

nagyságos aszonymból sohasem lesz országgyűlési képviselő Persze ön erre ezt feleli:

— Nem az igazságok teremtik az országgyűlést képviselőket.
Boyár.

Kegyelmet oszt a császár.

Amnesztia a jubileum alkalmából.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 17.

Régóta hirrejár annak, hogy *I. Ferenc József*, az osztrák császári trónon való uralkodásának hatvanadik évfordulója alkalmából amnesztiát fog adni a felségsértésért és az uralkodó család megsértéséért elítélt bűnösöknek. Az amnesztiát eleinte a nagy bécsi ünnepek alkalmával akarták kihirdetni. Később azonban ezt augusztus 18-ára, a császár születésnapjára halasztották. Holnap reggelre csakugyan meg is jelennek a legfelsőbb császári kéziratok, melyek *sokkal nagyobb mérvű amnesztiát tartalmaznak, mint azt előre gondolták.*

A felség ugyanis — mint *Bécsből* táviratozzák — elsősorban *Klein dr.* osztrák igazságügyminiszterhez intézett legmagasabb kéziratot, amely szerint a császár Ausztria területén mindazoknak amnesztiát ad, akik a legmagasabb kézirat kihirdetése előtt *felsőszécsényi* vagy az uralkodó család valamelyik tagjának megsértése miatt el lettek ítélve; kegyelmet ad továbbá azoknak, akiket a büntetőbiróságok legfeljebb két heti szabadságvesztésre, vagy legfeljebb 150 korona pénzbüntetésre ítéltek. A császár ezeken kívül száz megnevezett embernek elengedte büntetésének hátralevő részét.

E nagymérvű amnesztián kívül a császár még *kitüntetésekkel* is emlékeztetessé teszi az idei jubileumot. A legfelsőbb hadur ugyanis új katonai rendjelet, *katonai jubileum-keresztet* alapít, amely rend december 2-án lép életbe és amelyet ő felsége a *monarkia területén levő mindazon katonáknak ajándékoz rangkülönbség nélkül, akik Radetzky marsall vezetése alatt az olasz hadjáratban résztvettek.*

Végül ugyancsak a holnapi bécsi hivatalos lap közölni fogja, hogy ő felsége *Schönaich* közös hadügyminiszternek a *bárái* címet adományozta.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Egy végzetes pör. A múlt év elején történt, hogy *Fischer* Lipót aradi háztulajdonos bérbe vett az alváci urbéres birtokosoktól egy ottani erdőt, amelyet *Blás* Angel vagyos gazdálkodónak albérletbe adott. A bérleti szerződésben kikötötték, hogy *Fischer* meghatározott időn belül köteles egy facsuszitót készíteni. Minthogy *Fischer* e pontnak nem tett eleget és mivel az albérlőnek ebből nagy kára keletkezett, *Blás* több ezer korona erejéig pert indított *Fischer* ellen. Az aradi törvényszék elmarasztalta *Fischer*t, akit a per izgalmai és egyéb anyagi csapások annyira tönkretették, hogy elmeorvosintézetbe került s az aradi törvényszék elrendelte gondnokság alá helyezését. Minthogy *Fischer* a marasztaló ítéletet megfellebbezte, a nagyváradi tábla most foglalkozott ezzel a fellebbezéssel. A tábla a törvényszék ítéletét helybenhagyta.

SZEZON.

Vadászdal.

*

Kürt szava harsan,
Fel nosza gyorsan
Fel valamennyi vadászdala!
Gyászdal az erdőn,
Fujja kesergőn
Vadjai százezzer atyafia.
Fujja kesergőn
Künn a nagyerdőn.
Haj, de ma nincs neki, nincs kegyelem,
Megy bele hét szem
Sima serétszen
S hősi halált hal a harci gyepen.

És ha az ördög.
Hosta csütörtök
Játszana kőbe, sebjaj minékünk:
Itt van a bőcsünk,
Szól: nosza töltünk,
S szót fogadunk neki és szeszünk,
Töltve de borral,
S puszka de porral,
Ujra feléled az ősi erő:
Két vadat is lát.
Melyiket is hát?
Lám csupa dupla vad ugrik elő . . .

Egy minutát még:
S egy kupicát még,
Hallga: mi csendes a kívüli lét,
A nyulak atyja
A száz kicsi fattya
Most tessz vérbéli rendeletét,
Torjukat ülve,
S álljon az ürbe
Régi vadászriadónk dala hát:
Hulljon a vadja,
Apraja nagyja,
S most ki a gyepre vadászdallák!

Szávay Gyula.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Betiltott szindarab. Hódmezővásárhelyről jelentik: A vásárhelyi színhelyi bizottság tegnapi ülésén a hirdetett „*Nincs-e elvámolni valója*” című bohózat előadást lefújták. A darab tele van sikamlós részekkel, de azért az ország több színpadán előadták óriási sikerrel, mert elvégre a közönség tudja legjobban, hogy mit akar megnézni s mit nem. Szendrői Mihály bérletszünetben hirdette az előadását *Tapolcsai Dezső* vendégfellépésével. A színhelyi bizottság azonban ezt is megakadályozta. Négy szavazattal három ellen kimondotta, hogy átveszi az erényfelügyelet szerepét s elvámolásokat nem tur meg a színpadon. A darab leültetése mellett *Endrey Gyula*, *Kmettykó József*, *Tölcséry István*, *Bibó Lajos*; a darab előadása mellett *Vetró Lajos Endre*, *Dócsics Elemér*, *Arany János* szavaztak.

* A vásárhelyi színhelyi bérlete. A hódmezővásárhelyi színhelyi bizottság tegnapi ülésén *Arany János*nak azon beadványa fölött, hogy a színhely három évre ismét adassék ki Szendrői igazgatónak bérbe, napirendre tért s elhatározta, hogy a bérleti pályázat kérdésével csak szeptemberben fog érdemlegesen foglalkozni.

* Barcellonai bikaviadal. A spanyol bikaviadalok őshazája Szevilla és Barcellona. Az *Uránia* színház két szevillai bikaviadalt mutatott be, most bemutat egy *barcellonai* bikaviadalt. Csakis a beavatottak veszik észre a két közötti különbséget. Barcellonában égő banderillákat szurnak a bika nyakába, ami érthetően kegyetlenebb formája az izgatásnak, mint a szevillai, ahol az égő banderillát mellesk. Hatalmas látvány a zsufolásig tartó aréna

képe, melynek porondján folyik az életveszélyes játék. Az egész izgalmas szíjáték a végül felkorbácsolja az idegeket és megkönyebbülten lélekezünk fel, mikor az espada megadja a bikának a halálos dőfést. Szenszációs látványosságokat nyújt az *Uránia* legújabb műsora, melynek kacagató képei a legvilhárosabb derültséget keltik. Itt említjük meg, hogy augusztus hó 20-tól kezdve délután 6 órakor kezdődnek az előadások.

* Uj operettszínház Budapesten. Fővárosi tudósítónk írja: Beöthy László, a Magyar Színház és Király Színház igazgatója, a Jászvárosban kégysszázezer koronáért telket vásárolt, hogy azon megépíthesse a főváros második operettszínházát. Az építést a jövő esztendő elején kezdik meg. Ezzel a színházi körökben már közzismert újsággal kapcsolatosan az egyik fővárosi napilap azt írta, hogy a Magyar Színház részvénytársaság eladta színházát egy konzorciumnak, a melynek Beöthy László, a színház mostani bérelője is tagja. Mértékadó helyen azt állítják, hogy a Magyar Színház részvénytársaság egyáltalában nem tervezte a színház eladását.

A doktor ur.

Jnasból fogorvos.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 17.

A budapesti VII. kerületi kapitányság érdekes ügyben ítélkezett a minap. *Drucker* Jenő fővárosi fogtechnikus olyan névjegyeket és címkártyákat csináltatott, amelyeken *Drucker* Jenő fogspecialistának hirdette magát. A címtáblán is, a névjegyen is nagyon nagy volt a D. betű és nagyon kicsi a t., úgy, hogy ha az ember felületesen megnézte, azt hitte, hogy a fogspecialista orvos és egyuttal doktor medicinae.

Drucker egyáltalában nem haragudott meg érte, ha doktor urnak címezték, sőt büszke volt arra, hogy a *Károly-körut* és a *Rombach utca* környéke — a *Károly-körut* 8. számú átjáró házban van ugyanis a *Drucker* mester műterme — doktornak nézi őt.

Orvosnak nézte a kiváló fogművészt *Sz. Erzsébet* is, akinek valami bonyolódott fog és állkapocs baja volt, amelyen sürgősen műtétet kellett végezni. *Sz. Erzsébet*nek nagyon megtetszett a *Drucker* hangzatos felírásu táblája, hát felment hozzá.

— Iszonyu fájdalmam vannak doktor ur, — mintha az arcom ki akarna szakadni

— No majd megnézzük mindjárt. Csak bele nézek a szájába, aztán ráfujok, majd hipp-hopp, nincs már fájdalom. Tessék csak leülni ide a karosszékebe, mondta *Drucker* ur, a fogspecialista.

Sz. Erzsébet le is ült a székebe, *Drucker* ur pedig belenézett a szájába, aztán azt mondta:

— Hm, hm!

Nyilván nem értette. Aztán odalépett a szeké nyéhez és kivett valamit belőle, majd kinyitotta *Sz. Erzsébet* száját és beletett valamit. A fájdalom azonban nem múlt el. Sőt. A második napon azt hitte *Sz. Erzsébet*, hogy megbolondul, a harmadikon pedig a rokonsága kocsin vitte el a kerületi orvoshoz, mert már olyan rosszul volt, hogy járni sem tudott. A kerületi orvos is belenézett a leány szájába, aztán ő is azt mondta, hogy:

— Hm, hm!

Majd így folytatta!

— Ki kezelte mostanáig?

Sz. Erzsébet erre átadta a kerületi orvosnak *Drucker* névjegyét. A kerületi orvos kereste *Drucker* urat az orvosok névjegyzékében, de persze nem találta meg. Ujra megnézte hát a névjegyet, jobbról is, meg balról is és akkor felfedezte, hogy ez a pici betű a nagy D után nem is r, hanem t. Erre aztán feljelentette *Drucker* urat a D. miatt is, meg azért is, hogy az állott a névjegyen: speci

alista. A VII. kerületi kapitányságon azután Kiss István dr. rendőrfogalmazó megkérdezte Druckertől, hogy mi is az a Dt.

— Annait jelent, hogy dentist fogorvos, mondta Drucker ur, akiről kitünt, hogy fiatalabb korában, mielőtt fogspeclálistává nevezte ki magát, *énas volt egy fogtechnikusnál.* Erre elitették cím-bitorlás miatt *szás korona pénzérségre.*

HIREK.

A hazafias altábornagy.

A temesvári hadtestparancsnok nyilatkozata.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, augusztus 17.

Érdekes s Arad városát közlelő érintő nyilatkozatról vettünk ma hírt. A nyilatkozat Frank Liborius altábornagytól, a temesvári VII. hadtest parancsnokától ered, aki egy debreceni átíratához fűzött hazafias szellemű megjegyzést.

A temesvári VII-ik hadtest, amelynek keretébe Arad és Debrecen is tartozik, amint ismeretes, Frank Liborius altábornagy személyében új parancsnokot kapott. Az új hadtestparancsnok, aki háboruban százezer magyar fiu élete és halála felett dirigál, mikor magas méltóságát elfoglalta, levelet intézett Arad és Debrecen tanácsához, amelyben jóindulatu támogatást kért. A debreceni városi tanács a hadtestparancsnok levelére azt válaszolta, hogy a *haza javára* irányuló törekvéseiben szívesen támogatja Frank Liborist.

A tanács eme határozatáról átírat utján vett tudomást a hadtestparancsnok, aki nagyobb társaságban a következő megjegyzést tette rá:

„Debrecen határozata megfelel az én intenciómnak, mert én is ebben a szellemben akarok dolgozni.“

— Időjárás. A meteorológiai Intézet jelentése szerint a hó 18-án az időjárás: Változékony, hűvös, elvélve csapadék.

— A király születésnapja. Holnap, augusztus tizenharmadik napján hetvannyolc esztendősen lesz I. Ferenc József, Magyarország királya. A királyi születésnapot az egész ország a szokott ünnepekkel üli meg. Aradon az összes egyházak ünnepi istentiszteletet rendeznek, amelyen a hatóságok képviselői is részt vesznek.

— Nyugdíjba vonuló járási orvosok. Arad vármegye két régi tisztviselője készül nyugalmába menni. Az egyik *Abonyi* Henrik dr. pankotai orvos, világi járási orvos, a másik *Weiss* Eds dr. nagyhalmágyi járási orvos. *Abonyi* dr. lemondásával a járási orvos székhelye Világoson lesz.

— Nasztics és barátai. A délszláv „hazaárulás“ ügyéről ma ezeket táviratozzák Zágrábból: A *Starcevic*-párt, amely tudvalevőleg Horvátországot Ausztria védnöksége alá kívánja helyezni, most hirtelen a magyar kormány mellé állott és a tegnapi népgyűlésen élesen kikelt a nagy-szerb propaganda ellen. A gyűlés után a tömeg *Nasztics* György szállása elé vonult és őt lelkesen megéljenezte. *Nasztics* a szálló erkélyéről köszönte meg a tüntetést. A híres leleplező egy újságíró előtt kijelentette, hogy a vizsgálóbíró most már megengedte, hogy eltávozhassék, azonban ő egyideig még Zágrábban marad. Ott tartózkodása alatt csak egyetlen

egyszer volt az utcán, mert az ügyész felszólította, hogy a tüzetés elkerülése végett ne mutakozzék az utcán. Most röpiratának, a *Finale*-nek második kiadásán dolgozik; ezzel ki fogja bővíteni „leleplezéseit“ és több politikust fog kompromittálni. *Nasztics* különben kijelentette, hogy röpirata jó „üzlet“ is volt, mert több, mint 3000 darab kelt el belőle.

— Tartalékosok kártalanítása. Bécsből jelentik: Ő felsége szentesítette azt a törvényt, amely rendel, hogy a cs. és kir. közös hadsereg és az osztrák Landwehrhez tartozó, a birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban állandóan tartózkodó osztrák állampolgárok, ha fegyvergyakorlatra behivatnak és hozzátartozóik megélhetése a behívott kez-munkájától függött, a gyakorlat tartamára állami segélyezéssel kártalaníttassanak. Az erre való igényjogosultság már visszahat folyó évi augusztus 1-ére és érvényesíthető a gyakorlat befejezése után is. A magyar honos tartalékosok kártalanításáról ősszel terjeszt törvényjavaslatot a Ház elé *Jektel* József honvédelmi miniszter.

— A trónörökös ajándéka. Bécsből táviratozzák: *Ferenc Ferdinánd* trónörökös a Salzburgban létesítendő *katholikus egyetem* céljára egy nagy épületet ajánlott fel.

— A rózsahegyí tótok győzelme. Rózsahegy-ről táviratozzák: A rendezett tanácsu város-sá alakult Rózsahegyén heves és izgalmas agitáció után tegnap ment végbe a városi képviselők választása. Megválasztották a magyar pártnak 17 jelöltjét és a tót pártnak 23 jelöltjét. A magyar párt 7 pánszláv megválasztás: a ellen felebeszést adott be.

— Egy török miniszter hirtelen halála. Egy konstantinápolyi távirat jelenti: Ugyanazon a napon, amelyen az alkotmányos török kormány a programját nyilvánosságra hozza, megérkezett annak a híre is, hogy *Redseb* basa, Törökország hadügyminisztere, az új török mozgalom egyik legkiválóbb alakja és előmozdítója, *hirtelen meghalt.* A hadügyminiszter váratlan halála pánikszerűen hatott az új török vezérekre. Az orvosok ugyan angina pectorist diagnosztizáltak, de senki sem hiszi, hogy *Redseb* basa természetes halállal halt meg. Elenkezőleg, a politika minden köreiből az a meggyőződés uralkodik, hogy a hadügyminisztert *meggyilkolták.* Epen ezért elhatározták, hogy a közönség megnyugtatóására a holttestet holnap fogják felboncolni. — A török kormány köz-zétett programja célul tűzi ki az állam pénzügyeinek rendezését, új kereskedelmi szerződések kötését, a külfölddel való jó viszonyt. A kormány redukálni szándékozik a nagyszámu hivatalnoksereget, reformálja az adórendszert, az igazságszolgáltatást, a közoktatást. A mindezekre vonatkozó reformterveket a kormány az új parlament elé fogja vinni.

— Jókai özvegye. Egyik fővárosi lap leg-utóbbi számában azt írta, hogy *Nagy* Béla, *Jókainak* az özvegye, férjhez megy egy zágrábi előkelő kereskedőhöz. Az özvegy ezt a hírt ma táviratilag megegyeztetett.

— A tűzoltó ellentengernagyok. Néhány nap óta *Szatmár* városában kongresszust ülnek az ország dérék tűzoltói. Minden vidékről összesereglettek a tűz kemény harcossai, hogy megbeszéljék ügyeiket és egyben néma versenyre keljenek. A kongresszusnak ma egy érdekes epizódja volt. *Szily* József dr. ügyvéd a nagygyűlésen ma azt az indítványt tette, hogy a megyei és járási tűzoltó-fel-ügyelők ne hordjanak egyenruhájukon *arany, vagy*

ezüst gallért, mert a városi tűzoltó-tisztek, akik pedig nagyobb kvalifikációval bírnak, sokkal egyszerűbb ruhát viselnek. Erre a kongresszus serejében jelenlevő vidéki tűzoltó felügyelők óriási lármában törtek ki. Mindannyian kijelentették, hogy megyei szövetségükkel együtt *kilépnek* az országos szövetségből, ha megtiltják nekik a magas rangfokozatokhoz illő arany- vagy ezüstgallérok viselését. Moha a kongresszus többsége városi tisztekből áll, *Szily* indítványát *Széchenyi* Viktor gróf elnök javaslatára mégis elvetették, nehogy szakadásra kerüljön a dolog. A megyei és járási tűzoltófelügyelők ezentúl is büszkélkedhetnek ellentengernagy egyenruhájukban.

— A makói görögkatholikusok kiválási mozgalma. Makóról jelentik: A makói magyar ajku gör. kath. hívek elődeik nyomán régóta küzdenek anyanyelvünknek, a magyar nyelvnek az isteni tiszteletnél való alkalmazása érdekében, de mindeddig eredményt elérni nem tudtak. Most ügyük érdekében nagyobb arányu mozgalmat indítottak és készek inkább a nagyváradi egyházmegyéből is kiválni, mint sem ügyüket elaludni hagyják. Ennek megbeszélése végett folyó hó 23-án, a jövő vasárnap délelőtt fél 11 órakor, a gör. kath. leányiskola tantermében gyűlést tartanak, melyre a meghívót már kibocsátották. A mozgalom élére *Vasakó* Endre dr. kir. járásbíró akarják állítani, kinek hazafias vallásosságában biztos garanciát látnak.

— A marienbadi színház aradi betege. A marienbadi színház, mint a pesti lapok már megírják, szombaton este egy rendkívül kinos esetenek volt a sahnelye, ami azért is nagy izgalmat keltett, mert *Edward* angol király jelenlétében játszódott le. A kura folytatása végett *Marlenb*adban tartózkodó *Hartmann* Sándor Aradról (*Stern* M. A. ruharaktáros fia) a színházban ült nővére társaságában a királyi páholy felett. Előadás közben *Hartmann* epileptikus görcsökhöz esett. Nővére halálos ijedségében segítségért kiabált. Elképzelhető, hogy e kinos ijedségre minő izgalom keletkezett a színházban. Mindenki felugrott a helyéről. Felézett a királyi páholyra és kereste a segítségkérők okát. *Edward* király is ijedten ugrott fel a karosszékéből és nagy kíváncsisággal kérdezte kíséretétől:

— Mi az oka a nagy zajnak?

E közben a színpadon is megakadt az előadás. Sokan azt hitték, hogy tűz van. Mások merényletre gondoltak a király ellen. Nemskára aztán megüdték a zavar igazi okát. Ott dr., a király kezelő orvosa jelentette, hogy mi történt. Erre a király is nyugodtan ült vissza helyére és lassanként megnyugodott a közönség és az előadást is folytatták.

Hartmann kivitték a folyosóra, ahol orvosi segélyben részesítették s későbbben teljesen magához tért.

— A köpeniki kapitány szabadlában. Berlinből jelentik, hogy *Voigt* Vilmos — a hírhedt köpeniki kapitány — hat héttel ezelőtt kegyelmi kérvényt intézett a császárhoz. A császár megadta a kért kegyelmet és *Voigt*ot már tegnap szabadon is bocsátották.

— A karlócai kongresszus titakozása. Karlócáról táviratozzák: A kongresszusi választmány tegnap rendkívül gyűlést tartott, melyen a *Znejanovic* és a kongresszusi választmány ellen a sajtóban megjelent vádakkal foglalkoztak. A választmány felháborodva utasította vissza a *Nap* támadásait és kimondta, hogy a legközelebbi kongresszus elé kimerítő jelentést terjeszt a pártiarkai bírtok jövedelméről és számadatokkal bizonyítja a felhozott vádak alaptalanságát. A gyűlés egyben elhatá-

rosta, hogy *A Nap* ellen a sajtópört megindítja.

— Kállay Jolán sürgőnye. Az aradi színház primadonnáját, *Kállay Jolánt* tegnap délután hiába várta a nyári színház szurkos közönsége. A műsor szerint Kállaynak dalokat kellett volna énekelni, azonban a primadonna táviratot küldött maga helyett. Budapesti kelettel azt sürgönyözte a primadonna, hogy az anyja betegsége miatt nem jöhet. Ugy látszik valami titokzatos misztifikáció történt Kállay sürgönyével. Ezt a táviratot ugyanis Budapesten adták föl, amiből arra lehetett következtetni, hogy a primadonna a fővárosban van a betege mellett. Hát itt van a titokzatos. Kállay ugyanis tegnap délután nem Budapesten, hanem Hódmezővásárhelyen volt és föllépett a nyári színházban. Ebből még négy bonyodalmak keletkezhetnek, mert ha a vásárhelyi publikum megtudja, hogy Kállay — a sürgöny szerint — nem Vásárhelyen, hanem Budapesten volt, akkor azt fogja kérdezni:

— Hát akkor ki volt az, aki nekünk délután játszott a színházban? Akkor az nem is Kállay volt, hanem csak az elterelője!

Valószínű, hogy ebbe még a színügyi bizottság is beleavatkozik és nagy nyomozásokat folytat a primadonna körül támadt titokzatoság eloszlatása végett.

— Házasság. *Raicu Sebő*, a „Victoria” takarékpénztár titkárnak leányát, Hortensziát csütörtökön augusztus 20-án vezeti eltarhoz Veilci Romulus dr. aradi ügyvéd.

— Világjáró nők. Békéscsabáról írják: Tegnapelőtt érdekes utasok jartak a városban. Két világjáró nő volt ez a két utas, akik látható érdeklődéssel szemléltek az Alföldnek reájuk idegszerűen ható szokásait. Az utasok sajátosság ruházatuk és viselkedésük folytán élénk figyelműt keltettek mindenütt. Amerikai tanárnők voltak a vendégek. Egyiküket *Koppkins Paulának*, a másikat *Somleword Eveinának* hívják. Mindketten arra vállalkoztak, hogy másfél esztendő alatt körülutazzák a világot s ha maguk elé tűzött utjuknak végére értek, könyvet írnak élményeikről s tapasztalataikat is feldolgozzák. A világjáró amerikai nők különösen azokra a részekre fordítanak nagy figyelmet, amely részeket kevésbé ismernek még Amerikában. Előzetesen megállapított programjuk szerint Magyarországon másfél hónapot szándékoznak tölteni s ennek a másfél hónapnak három első hetében az alföldi vármegyéket utazzák be. *Koppkins Paulának* Budapesti érkeztek Csabára. Utjuk célja tulajdonképpen a vármegye székhelye volt, de mert utközben arról értesültek, hogy Békéscsaba forgalmi gócpontja Csaba község, megállottak itt is. A délutáni vonattal azonban tovább vették utjuk Gyula felé. Gyuláról csak tegnap utaztak tovább Nagyváradnak. Innen újból vissza fognak térni s huzamosabb időtartamra Szolnokon telepednek le. A két amerikai világjáró kisasszony júniusban indult útra. Azóta bejárták Francia- és Angolországot. Spanyolországban meg is állapodtak. Utjukban semmi kellemetlenség nem éri őket.

— A vácrétsági rablómerénylet. Budapest-ről jelentik: Tegnap este végre megérkeztek Teschenből az ott elfogott és a vácrétsági rablógyilkos merényletben való részességgel gyanúsított szerb munkások fényképei. A fényképeket *Publik Ernő* dr. királyi ügyész, a pestvidéki királyi ügyészség ideiglenes vezetője vasárnap átadta *Aczél Nándor* vizsgálóbírónak, aki azokkal Verőcseré utazik. *Moser Antal* és *Grün Ágost* vallomásán dűl el a letartóztatott munkások sorsa. Ha a rablógyilkosmerénylet

áldozatai támadóikra ismernek a fényképekben, a zslványok, akik ellen a nyomozás során egyébként is rendkívül sok terhelő adat merült fel, további tagadással már nem használnak maguknak. *Moser* és *Grün* már annyira jobban érzik magukat, hogy néhány napon belül teljesen visszanyerik munkaképességüket. A fényképek megérkezéseivel tárgyalantá vált a nyomozhatóságoknak az a terve, hogy *Moser Antalt* és *Grün Ágostot* Teschenben szembeszólják a gyanúsítottakkal.

— Postamesteri kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter a borsosjegyi m. kir. postahivatalhoz *Rács Emil* borsosjegyi lakost, *Rács Kelemennek*, a népszerű borsosjegyi postamesternek fiát nevezte ki postamesterre.

— Meggyilkolt ügyvéd. *Baden-Badenből* táviratozzák: *Enckheim* dr. kölni ügyvédet ma a fürdő parkjában egy eddig ismeretlen ember agyonlőtte. Az ügyvéddel volt egy *Faisz* dr. nevű vendég is, akit a merénylő életveszélyesen megsebesített. A rendőrség körözi a gyilkost. Az eset részletei még hiányoznak.

— Áthelyezett állatorvos. *Botos Károly* volt borsosjegyi járási állatorvost a földművelésügyi miniszter Ungvárról Töröcsvára helyezte át, *Kuffner János* aradi járási állatorvost pedig ugyanilyen minőségben Orosházára. Itt emlíjük meg, hogy Aradmegye új állatorvosa, *Kellner György* a napokban veszi át a Lugosra áthelyezett *Várady Károlytól* a törvényhatósági állatorvosi hivatalt.

— Eljegyzés. *Schimkó Gyula* ismert budapesti könyvkereskedő eljegyezte *Ottó Irénke* kisasszonyt Szegedről.

— A Paraszt Újság napilap lesz. Békéscsabáról írják: *Achim L. András* lapjának, a Paraszt Újság-nak szerkesztősége Budapestre vándorol, ahol a hetenként egyszer megjelenő hetilap teljesen nagystílusú napilappá alakul át, amely az országos parasztpártinak olyan hivatalos lapja akar lenni, mint amilyen a szocialdemokraták lapja, a *Népszava*.

— A Szent István-napi munkaszünet. Szent István király napján a rendes vasárnapi munkaszünetről eltérően csak az alább megnevezett ipari és kereskedelmi üzletekben van megengedve a kiszolgálás és elárulás. *Borbély- és fodrászüzletekben* déli 12 óráig. *Kisiparnál* sürgősen rendelt javítási munkálatok, magánosok által a sütőtűz sülés céljából vitt tészta-neműek és húsféleik kiszűlése délelőtt 10 óráig. Ezenkívül meg van engedve minden, a napi élelmiszer körébe tartozó cikkek elárulása és házhoz szállítása, nemkülönben a szatócüzletekben az elárulás és házhoz szállítás, a pékipari munkálatokat is ideértve. Minden más, itt föl nem sorolt üzlet egész napon zárva tartandó.

— Felborult automobil. Békéscsabáról írják: Szűnyosabb természetű baleset történt tegnap délelőtt a mezőberényi országúton. Egy 8 üléses automobil haladt Mezőberény felé teljes sebességgel. Menet közben a kormányrud eltört s az automobil neki ment az ároknak. A monstruozus alkotmány nagy zökkenéssel felborult s kidobta a bent ülőket, kik közül csak a sofőr sérült meg könnyebben. Az automobil *Almásy Imre* gróf szolnoki főispán tulajdona volt.

— Veszett elmarás. Berzováról írja tudósítónk: Kapruca községben szombat egy veszett kóbor eb megmar a Bugár Vazul parasztembert, kit a budapesti Postaúr intézetbe szállítottak.

— Megölte a dinnyehaj. Szegedről tragikus szerencsétlenség híre érkezik. *Kerekes Ferenc* polgári rendőr, aki tizennyolc éve volt a város szolgálatában, csütörtökön éjjel fél 12 órakor

a városi kórházban meghalt. Valósággal hivatásának lett az áldozata. Havi bucsu napján, augusztus 5-én este a Vaspálya utcán át ment ki az állomás felé, hogy ott dolgát végezze. Az utcán dinnyehéjra lépett, megcsuszott és elesett. Oly szerencsétlenül vágódott hanyatt, hogy hashártyája megrepedt és belel kiestek. Másnap a kórházba vitték és megoperálták. Valamivel jobban lett, mert beleiből egy vak részt eltávolítottak. A boldogtalan ember ugyanis két évvel ezelőtt hasonló bajban szenvedett. Akkor a színházban csuszott el a szintén repedés jelentkezett a hashártyáján. Az akkori operáció nyoma volt az a vakbél, amelyet most eltávolítottak testéből. A másodszori operációt már nem bírta ki az 52 éves, de egyébként életerős ember és hosszú, kinos szenvedés után meghalt. Temetése szombaton délután 4 órakor volt.

— Éjjeli zene a nyílttérben. Egyik kolozvári lap nyílttérben olvassuk ezt a nyilatkozatot:

Nyilatkozat. Ezennel kijelentem, hogy a menyiben a folyó hó 10. és 11. éke közt éjjel a Ferenc József uton adott éjjeli zenével kapcsolatban oly hírek kerültek volna forgalomba, amelyek az ott lakó családnak a jó erkölcs és uril módor szerinti viselkedését a legcsekélyebb mértékben is érinthetnék, azok föltétlenül valótlannak oly értelemben, mint a hogy azok forgalomba kerültek.

Kolozsvárt, 1908. augusztus 14. *Sipos Kamill*.

Hogy ez a nyílttér mit rejteget, azt nem tudjuk, de hogy sokat sejtet, ahhoz kétség sem férhet.

— A szökevény huszár. Aradmegye hivatalos lapjában egy szökött huszárt köröztet az aradi főszolgabíró a következő körözvénynyel:

„Kis Vince 1884. évi születésű, szimándközi illetőségű huszár káplár állomás helyéről, Hruszoból megszökött. Személyleírása következő: kora 24 éves, magassága 161 cm., haja fekete, szeme szürke, orra, szája rendes, különös lemerülő jels: két forradás a fején. Körözendő s feltalálás esetén a legközelebbi katonai hatósághoz előállítandó. Arad, 1908. aug. hó 19. Főszolgabíró.”

— Gyilkos szerető. *Budapestről* táviratozzák: Ma délután négy órakor a Hungária-körút egyik házában egy munkás szerelmi-féltésből revolvert fogott szeretőjére, *Reiter Ágnes* 27 éves munkásnőre. A munkás azután elszaladt és csak késő este fogták meg a rendőrök. Az asszonyt haldokolva vitték a kórházba.

— Köszönetnyilvánítás. Boldogult *Herbsteln Mórné* ravatalára szánt koszorúk megváltására *Herbsteln Cecília* az izr. nőegyletnek és népkonyhának 10—10 koronát, *Rajz Jenő és neje* (B. Csaba) az izr. nőegyletnek 10 koronát adományozott. Ezen kegyeletes adományokért benső köszönetét fejezi ki az elnökség.

— Takarékoskodni és gyorsan tőkét gyűjteni csak úgy lehet, ha nélkülözhető fillérekkel egy olyan pénzügyintézetnél helyeszed el, ahol a postatakarékpénztári kamatnál jóval magasabb betétkamatot kapunk; ezen célra ajánljuk az Aradi Hitelbank- és Takarékpénztár Részvényársaságot (Salacz-utca 6. szám) Ezen intézetnél takarékbetétet a legkisebb összegig kezdve a legmagasabb összegig fogadjunk hat százalékos betétkamat ellenében. A betéteket bármikor felfizetés nélkül fizetik vissza. 2711.

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben *Vojtek és Weisznál* Aradon. 191.

● A kiváló bér- és Művészes gyógyterápia ●

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényes, csukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyvíz.

● Kapható ártárviláskereskedésben vagy a Salva-Lépcső Salva-terápia Vállalatnál Budapest, V. Budaörsi utca 6. ●

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Szerb. Ugy tudjuk, hogy Ujvidék annak a ke-
rületnek a székhelye.

Gyógyszerész, Makó. Sziveskedjék a cikket
valamelyik fővárosi lapnak elküldeni. Ott valószínű-
leg közlik. Sajnos, nekünk nincs elég terünk ahhoz,
hogy ilyen hosszabb szakecikket közreadhassunk. A
Magyarország című lapban különben naponként je-
lennek meg ilyen cikkek.

KÖZBAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Szövetkezeti taggyűlés. Rendkívül népes
taggyűlést tartott az „Aradi Általános Fogyasz-
tási és Termelő Szövetkezet” f. hó 15-én d. u.
1/2, 4 órakor az Ipartestület dísztermében. A tag-
gyűlés tartására különösen az adta meg a szük-
ségséget, hogy a tagoknak panaszai voltak
voltak a kézbesítések körül, egyébként pedig
beszámoló volt tájékoztatás végett a szövetke-
zet eddigi működéséről. Müller József igazga-
tósági elnök nyitotta meg az ülést és ajánla-
tára elnök lett: *Vadász Ármánd dr. ügyvéd,*
jegyző: *Rauman Ljót vagongyári munkás.* Az
első felszólaló *Popovics József vagongyári*
csapatvezető volt, ki beszédében ama nézetének
adott kifejezést, hogy az igazgatóságnak nem
kellene volna ilyen rohamosan belemenni nagyobb
vállalkozásokba. Kifejti a szövetkezet üdvös
hivatását, mely rendkívül átalakító hatás-
sal van Arad város élelmiszer árára. A ren-
detlen kézbesítések miatt felhívja az igazga-
tóságot figyelmét annak orvoslására. Után a
Melló Imre, Szilágyi Kiss István s még néhá-
nyan szólaltak fel hasonló értelemben. Végül
Varga Ferenc foglalta össze az elmondottakat
s mindvégig felszólalására a legnagyobb tárgy-
lagossággal adta meg a választ. Rátért a szö-
vetkezet vezetése körül történt szabálytalansá-
gokra, mely után megtette a szövetkezet részé-
ről a beszámolást. Felhívta a tagok figyelmét
a részvényelőknek és árutartozásainak törlesz-
tésére, mert az igazgatóság nagyobb mennyi-
ségű búzát és több háztartási élelmi cikkeket
kiván beszerezni, hogy így a készpénzen vett
árakat még olcsóbban tudják a tagok ren-
delkezésére bocsátani. Beszéde végén hatá-
rozati javaslatot terjesztett elő, amelyet elfogad-
tak. E szerint kimondta a taggyűlés egy hét
tagból álló szövetkezeti szervező bizottság vá-
lasztását, amelynek kötelességévé tette:

1. A tagokat és fogyasztókat szervezni a
szövetkezetnek. 2. Ellenőrizni, hogy a kézbesíté-
sek rendszeresen történjenek és lehetőleg mindig
jobb és jobb cikkeket hozassanak forgalomba. 3.
Felszólítást küldeni a tagoknak tartozásaik ki-
egyenlítésére. 4. Taggyűléseket egybehívni a
város minden részében. 5. Ellenőrzést gyako-
rolni és jelentést tenni a taggyűlésnek.

Budapesti áru- és értéktársa.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 17.

Kínálat, vételkérve megfelelő 5 fillérrel magasabb
árak Amerika 3-al magasabb.

As arak az áruhoz tartozó számlákra:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza áprilisra . . .	11.66—11.67	11.69—11.70
Buza októberre . . .	11.30—11.31	11.29—11.30
Zab októberre . . .	8.20—8.21	8.17—8.18
Rozs októberre . . .	9.30—9.31	9.33—9.34
Tengeri májusra . . .	7.16—7.17	7.17—7.18
Tengeri augusztusra . . .	7.68—7.69	7.69—7.70

Zárul 5 órakor:

Utótőzsdé üzletelen.

Budapest-kőbányai sertéskereskedés.

— Augusztus 17. —

Magyar elsőrendű: Orag nehéz páronként 400 kilo-
gramm felül súlyban — fillérig; közép páronként
300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig;
Hatal nehéz páronként 320 kilogramm felül súlyban
130—151 fillérig; Hatal közép páronként 251—320 kilo-
grammig terjedő súlyban 131—132 fillérig; könnyű páron-
ként 230 kilogrammig terjedő súlyban 135—137 fillérig
Sertéselészám: Augusztus hó 12. napján volt készlet
38,685 darab, augusztus 13. napján 30,143 darab, 155 da-
rab, augusztus 14. napján elszállított 389 darab, augusz-
tus 14. napjára maradt készletben 38,431 darab.
A hízott sertés üzet irányzata: változatlan

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 17. —

Fehér Kereszt szálloda Reisz Emil utazó Bécs.
— Brüll László utazó Bécs. — Knott József gyáros
Lugos. — Báró Dittfurthné magánzó leányai és Za-
ránd. — Náray Ernő vasuti biztos Budapest. —
Lovich Gyula főszolgabíró neje és leánya Nagyhal-
mágy. — Gálffy Lajos járásbíró neje Nagyhal-
mágy. — Stern József bankhivatalnok Pankota. — Pajor
Emil ügyvéd Budapest. — Weisz Izsó kereskedő
Budapest. — Fülöp Géza ügyvéd neje Borosjenő. —
Rosenfeld Samu kereskedő Budapest. — Bleu Gyula
utazó Arad. — Golegi István gyakornok Kaloosa.
Központi szálloda. Grosz József tanár Buda-
pest. — Vörös Iby színésznő Budapest. — Vincze
Lajos diák Szatmárnémeti. — Rácz Károly diák
Szatmárnémeti. — Csizmadia Sándor újságíró Buda-
pest. — Schwimmer Rózsa szerkesztő Budapest. —
Schultz István utazó Nagyvárad. — Ehrendiner Jó-
zsef kereskedő Esség. — Herzfeld Dezső utazó Bu-
dapest. — Jankovits Simen jószágigazgató Budapest.
— Richter Mátyás igazgató Miskolc. — Mildner
Gyula tanár Pozsony. — Vértés Mór utazó Zsom-
bolya.

Vass szálloda Bask Mór utazó Budapest. —
Book Bernát dr. törvényszéki bíró Lugos. — Szi-
lágyi Géza dr. ügyvéd banktisztviselő Nagyvárad.
— Thurzó János főpincér Budapest. — Engel Si-
mon kereskedő Budapest. — Bock Róbert dr. ügy-
véd és fia Battonya. — Eisler Miksa utazó Buda-
pest. — Klein Gyula kereskedő Mercifalva. — Maut-
ner Arnold utazó Szolnok. — Klein Samu dr. kör-
orvos Mercifalva.

Pannonia szálloda. Ozv. Borlánszky Teréz vég-
rehajtóné Pancsova. — Costin Konstantin tanár Brád.
— Dános Gyula kereskedő Világos. — Molnár Já-
nos utazó Budapest. — Cvolarcser Gyula gyógyszer-
ész Mezőkovácsháza. — Bolás Zsuzsa telirónó Szar-
vas. — Philipp Gyula utazó Nagypál. — Fillegi Pál
számvevő Borossebes. — Nagy Lajos jegyző Fek-
tegyarmat. — Kondor Ernő magánzó Budapest. —
Kovács Vilma színésznő Budapest. — Augustin
Miklós főjegyző Nagykikinda. — Wertheim Béla
adóhivatali tiszt Gyula. — Tamás István iparos
Szolnok. — Wiedmann Vilmos könyvelő.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. augusztus hó 18-án, kedden:

1. Akit a telegráf-jelek mentettek meg. Szenzációs felvé-
tel. — 2. Hőbortos vőlegény. Bohózat. — 3. A kis virág-
árus leány. Életrajz. — 4. Nelli, az ügyes házvezetőnő.
Kacagató. — 5. Barcellónai bikaviadal. Szenzációs lát-
ványosság. — 6. Jogász csiny. Nevetelő. — 7. Élő árny-
képek. Látványosság. — 8. Az életmentő. Kacagató.

Minden előadás alatt katonasena játszik. — *Cukrászda*

Augusztus hó 21-től az előadások hétköznapokon délután
6 órakor kezdődnek.

Előadások: Este 7 órától 11 óráig.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér III.
hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős

Bolgar Lajos.

NYILTTER.*

Özv. Weber Károlyné szül. Klein Amália a
maga, valamint a rokonság nevében fáj-
dalomtól megtört szívvel tudja, hogy fe-
lejtethetetlen imádott férj és jó rokon

Weber Károly

életének 64-ik és boldog házasságának
24-ik évében folyó hó 16-án éjjel 12 óra-
kor hosszú szenvedés után elhunyt.

A drága halott hült tetemét folyó évi
augusztus hó 18-án délután 3 órakor fog-
nak a gyászházból, Simonyi-utca 2. számú
a római katolikus sírkertben öröknyu-
galomra tételni. 2738

Áldás és béke lengjen drága hamvai felett!

Arad, 1908. augusztus hó 17-én.

Pénzének
ellensége,

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor
egyenértékű hazai terméket sokkal ol-
csóbban kaphat.

Cement hornyolt cserép

a legiobb fedő anyag. Vizáthatlan!
Örökké tart!

Tégla, Cserép

legiobb minőségben állandóan
raktáron 757

Pollak Sándor

tégla, cserép és cementáru gyártó

Mikalának.

Telefon 5—15.

Városi iroda: Erzsébet-körút 37., I. em.

Nagyon kellemes.
Csendes, halk lépés
Idegeseknek, fejfá-
jásoknak nélkülöz-
hetetlen a Berson
gummi sárkok. Min-
den e szakmába
vágó üzletben kap-
ható. Kizárólag a
„Berson” feliratu
a valódi.

Sigmund Beer & Söhne
Wien, VI/2

5787

Telefon 688.

FISCHER ÁRMİN

szobafestő és mázoló

Vörösmarthy-utca 3.

A legegyszerűbbtől a legdíszesebb
kivitelig elvállal munkákat ugy
helyben, mint vidéken. 1903

309—1908. kir. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az ujaradi kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. V. 249/1. számú végzése következtében Dr. Crisán Aurél ügyvéd által képviselt Muntján Demeter féregyházi lakos és végrehajtató javára, özv. Muntján Laczkucz Krisztina féregyházi lakos és végrehajtást szenvedett ellen 45 kor. s jár. erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás útján felül és lefoglalt és 818 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: buza, szalma, széna, sertés, kocsik és egyéb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujaradi kir. járásbírósnak 1907. évi V. 240/14. sz. végzése folytán 45 kor. tőkekövetelés és eddig összesen 237 kor. 70 fillérben bíróilag már megállapított, valamint ezuttal 2 korona árverés kitűzési költségek erejéig, Féregyházán, adós lakásán leendő eszközölésére 1908. évi augusztus 29-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. s 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik. A befolyandó vételár pedig bírói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Ujaradon, 1908. évi augusztus hó 14. napján.

Gémesi Béla,
2732 kir. bír. végrehajtó.

Pályázat.**Az Aradi Kereskedelmi Testület**

pályázatot hirdet egy tandíjmentes helyre az Aradvárosi Felső Kereskedelmi Iskolánál. A pályázók az iskolai és szegénységi bizonyítvánnyal folszerelt kérvényeiket f. hó 25-ig nyujtsák be **Tedeschi Viktor** testületi elnöknel. 2737

Csődtömeg eladási hirdetmény!

Alulírott dr. Hoffmann Lajos ügyvéd, mint vagyombukott Décsy József fűszerkereskedő cég tömeggondnoka közzhírré teszi, hogy a csődválasztmány folyó évi augusztus hó 1-ső napján kelet határozata alapján

vb. Décsy József békéscsabai fűszerkereskedő csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 1—127., 131—154., 157—165., 170—209., 211—219., 221—222., 229., 233—236., 238—240., 242—284., 286—288., 290—377., 379—395., 446—460., 479—1665., 1667—1777., 1778 t. a, motorbenzin vashordó nélkül, 1779—1805. tétel-számai alatt összeirt és 30,029 korona 34 fillér becsértékű fűszerárúk és üzleti felszerelésekből álló ingóságok 1908. augusztus 31. napján délután 3 órakor Békéscsabán a tömeggondnok ügyvédi irodájában zárt írásbeli ajánlati tárgyalás útján eladatnak.

Az ajánlatok zárt borítékban dr. Hoffmann Lajos tömeggondnok kezéhez 1908. augusztus hó 31. napjának délelőtt 12 órájáig a m. gajánlott árnak 10%-át kitevő bánatpénz letétele mellett adandók át, később átadott, vagy postán később érkező, vagy bánatpénz letétele nélküli ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felett 1908. augusztus 31. napján délután 3 órakor dönt és fentartja a jogot megfelelőnek nem talált árajánlatok esetén az el nem fogadásra és esetleg újabb versenytárgyalás kitűzésére.

Az ajánlatnak a választmány által való elfogadása után tartozik ajánlattevő bánatpénze különben elvesztésének terhe alatt a vételárat és vételi illetéket azonnal készpénzben tömeggondnok kezéhez lefizetni és a megvett árut és felszerelést legkésőbb 10 nap alatt átvenni és az üzleti és raktárhelyiségeket kiüríteni.

Azon vevő, ki az ajánlattól visszalép, valamint aki a fenti feltételeket pontosan nem teljesíti, bánatpénzét veszti, ezenfelül a tömegnek a beállható károkért teljes vagyonaival felelős.

Az áruk mennyiségéért és minőségéért sem a tömeggondnok, sem a választmány nem szavatol.

A leltározott áruk az eladási határnapig tömeggondnok közbenjöttével megtekinthetők.

Kelt Békéscsabán, 1908. augusztus hó 3. napján.

Dr. Hoffmann Lajos,
tömeggondnok.

2731

604—1908. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a kisjenői kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. 433/3. számú végzése következtében dr. Petruc Jusztin ügyvéd által képviselt Balázs György javára Kazár András és ifj. Pál Ferenc ellen 66 k. s jár. erejéig 1908. évi július hó 18 fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 840 koronára becsült következő ingóságok, u. m. lovak, kocsik, széna stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbírósnak 1908-ik évi V. 418 számú végzése folytán 66 kor. tőkekövetelés, és eddig összesen 83 kor. 42 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Szapáryligeten leendő megtartására 1908. évi aug hó 29. napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. év LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Kisjenőn, 1908. évi aug. hó 13. napján.

Balassa,
2722 kir. bír. végrehajtó.

363—1908. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a szegedi kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. II. 772/3. számú végzése következtében Dr. Kardos Izsó ügyvéd által képviselt, Singer M. és Fia makkói cég javára, Steiner Vilmos és tsa m.-pécskai lakos ellen 50 K. s jár. erejéig 1907. évi október hóban fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 623 koronára becsült

3281—szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A kerülő-szintyei vicinális ut 1908. évi ut-fentartási munkálataira 1908. évi szeptember hó 1-ének d. e. 9 órakor hivatalomban zárt ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános versenytárgyalást tartok.

Teljesítendő munkálatok: 60 garmad törtkő szállítása és beágyazása.

Kikiáltási ár: 1278 korona.

Bánatpénz: 64 korona.

Egyéb feltételek hivatalomban tudhatók meg.

Kisjenő, 1908. évi augusztus hó 11-én.

2724

Csukay
főszolgabíró.

következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbírósnak 1908. évi V. 75/4. sz. végzése folytán 50 kor. tőkekövetelés és eddig összesen 11 kor. 10 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, M.-Pécskán, végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1908. évi augusztus hó 18-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Pécskán, 1908. évi augusztus hó 7. napján.

Tichy Árpád,
2723 kir. bír. végrehajtó.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fia tanulónak

fizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalba.

Nagymennyiségű plé-pánt és maculatura jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kisjenői járás főszolgabírája

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

Ismerettség híján

szasztásra,
javolásra,
szelvényezőre,
dayvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
sulcsárra,
vinszellőre,
vertőszere,

kulcsárra,
gazdasszonyra
szakácsnőre,
szobalányra,
házi- vagy,
brodaszolgára,
pénzbeszedőre
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

Aki

eladni kíván

szort,
sengorát,
bor,
gyümölcsöt,
zabonát.

füzetet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbeadni kíván

szortot,
kassát,
vadászterü-
letet,

kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

Aki

indezeket vétel vagy bérbevételei osó:
jából keresi,

Aki

valamilyen állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban ér osóli, ha az

"ARADI KÖZLÖNY"

Kis hirdetési

rovatai használja.

„Mesés ember“

levele van a Nefeletjtől. 2727

Elárúsitónőnek

ajánlkozik szerény igényű fiatal
leány péküzletbe, esetleg cuk-
rászdába. Cim a kiadóban. 2710

Aradmegyében

1000 kis hold bérbeadó per K.
18.50. Bővebbet Asbóth Gyula,
Arad, Deák Ferenc-utca 6. 2736

Gránát és oleánderfák

jutányosan eladók. Kápolna-utca
6b. sz. 2735

Fodrász berendezés

5 consol tükör, 5 forgó szék, fió-
kos szekrények, kördiván, stb. el-
adó Halmos fodrásznál, Szeged.
2721

Intelligens magános urinő

jó családból való gyermekeket tel-
jes ellátásra elfogad. Szigorú házi
fegyelem és kitűnő ellátás bizto-
sítva. Czim: Özv. Kohut Jakabné,
Bercsényi Miklós-utca 7. 2726

Jó ellátás

és gondos felügyelet alatt egy vagy
két fiút elvállal teljes ellátásra.
Cim a kiadóhivatalban. 2728

Egy jó karban lévő

kisebb fiókos fűszer állvány, ugy-
szintén nyitott és üveges állvá-
nyok és áru-asztal kerestetik. Bő-
vebbet a kiadóban. 2729

Egy jókarban lévő zongora

eladó. Batthyány-utca 28., I. em. 4.
2644

Verseczre

cserefiu vagy csereleány kereste-
tik izraelita uriházba. Cim a ki-
adóhivatalban. 2707

Az aradi turista egyesület

Arad-Hegyaljai úthálózatának tér-
képe. Automobilosok, kerékpáro-
sok és turisták használatára 50
fillér leszállított áron kapható
Ingusz I és Fia könyvkereskedésé-
ben Aradon. Telefon 517. 201

545—1908. vhtó szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy
a aradi kir. járásbíróságnak 1908.
évi Sp. II. 455/3. számú végzése
következtében, Vincze Miklós aradi
ügyvéd javára, Ometa Andron és
társai ellen 207 kor. 76 f. s jár.
erejéig 1908. évi július hó 5-én
foganatosított kielégítési végrehaj-
tás útján lefoglalt és 810 kor-ra be-
csült következő ingóságok, u. m.:
szarvasmarhák szekerek nyilvános
árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a körösbányai
kir. járásbíróság 1908. évi V. 685/2.
számú végzése folytán 140 kor.
hátr. tőkekövetelés, ennek 1908.
évi április hó 8. napjától járó 5%
kamatai, és eddig bíróság már
megállapított költségek erejéig,
Czereczelen végrehajtást szenved-
ett lakásán leendő megtartá-
sára 1908. évi augusztus hó 22-ik
napjának d. e. 10 órája ha-
táridőül kitűzetik és ahhoz a
venni szándékozók ezennel oly
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881.
évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai
értelmében készpénzfizetés mellett,
a legtöbbet ígérőnek, szükség ese-
tén becsáron alul is el fognak
adatni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értel-
mében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Körösbánya, 1908. évi
augusztus hó 13. napján.

Siklódi János,
kir. bír. végrehajtó.
2730

Csemegeszőlő.

Sik fekvésen termelt chas-
selas és muszcat legkivá-
lóbb asztali csemegeszőlő,
mintegy négy hold termése
egészben vagy részben

eladó.

Bővebbet 2686

HÁMORY GAZDASÁG

írodájában,

Aradon, Deák Ferenc-utca 3. szám.

MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ

A MOLL A.-féle Seidlitz-perek tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-
hajok, testi bántalmak, gyomorgörccs és gyomorhév, rögzött székrekedés,
máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen
a jeles hálszer, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy
lepecsételt eredeti doboznak 3 korona. — Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR

Moll feliratu ónozáttal elzárva van. A Moll-féle sóborszesz be-
vezetesen mint fájdalomcsillapító bedőrszölési szer, köszvény,
csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismeretesebb nép-
szer. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyer-
mekek és felnőttek okszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1.80 fill.
Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszéküldés:

MOLL A gyógyszerész, os. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

5941

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek.
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott ka-
sztményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ÁRPÁD
gyógyszertáraiban.

20,901—1908. számhoz.

2733

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság nyilvános írásbeli
verseny tárgyalást hirdet a következő munkálatokra:

Tétel szám	Megnvezés	A kincstár által engedélyezett összeg		A hitközség fizet a kézi és írás napszámok megváltására		Jegyzet
		Kor.	fill.	Kor.	fill.	
1.	I. Aradmegyében Glogovácson a róm. kath. templom javítására	1420	09	147	16	
2.	II. Bács-bodrogh-megyében Az Ó-kéri róm. kath. templom és lelkészlak javítására	2351	63	159	73	

Az írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás Aradon a kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében folyó évi szeptember hó 1 napján délelőtt 9 órakor fog megtartatni, mely időpontig a zárt írásbeli ajánlatok ugyanott nyujtandók be.

Az ajánlat mindkét munkára külön-külön teendő.

Az ajánlattevő tartozik az általa megajánlott összeg 5%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban valamely kir. adóhivatali pénztárnál bánatpénz gyanánt befizetni, és az erről szóló nyugtát ajánlatához csatolni.

Az ajánlatban a megállapított összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

A költségvetés és az árlejtési valamint az általános és részletes feltételek Aradon a kir. jószágigazgatóságnál a hivatalos órák alatt (d. e. 8—12 óráig) megtekinthetők.

Elkészett vagy utóajánlatok, valamint táviratilag bejelentett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beadott ajánlatok azonnal bizottságilag felbontatnak, mely eljárásnál ajánlattevők jelen lehetnek és ajánlattevők ajánlataikért 30 napig kötelezettségben maradnak.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, azok összegére való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Arad, 1908. évi augusztus hó 13. án.

Magyar királyi államjószágigazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

